

KANSALLISARKISTON TILINPÄÄTÖS VUODELTA 2025

KANSALLISARKISTO

SISÄLLYSLUETTELO

1.	TOIMINTAKERTOMUS	3
	JOHDON KATSAUS.....	3
	TULOKSELLISUUS.....	4
	VAIKUTTAVUUS.....	5
	1.1.1 Toiminnan vaikuttavuus	5
	1.1.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	6
	TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS	6
	1.1.3. Toiminnan tuottavuus	6
	1.1.4. Toiminnan taloudellisuus	6
	1.1.5. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus.....	7
	1.1.6. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus	8
	TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	9
	1.1.7. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet.....	9
	1.1.8. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu	9
	HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN	23
	TILINPÄÄTÖSANALYYSI.....	27
	1.1.9. Rahoituksen rakenne	27
	1.1.10. Talousarvion toteutuminen.....	28
	1.1.11. Tuotto- ja kululaskelma.....	29
	1.1.12 Tase	31
	SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA.....	32
	ARVIOINTIEN TULOKSET.....	33
	YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ	34
	1.1.13 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot	34
	1.1.14 Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan kautta tulleita ilmoituksia koskevat yhteenvetotiedot	34
	1.1.15 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot.....	34
2.	KANSALLISARKISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA	35
3.	KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA	37
4.	KANSALLISARKISTON TASE.....	38
5.	LIITETIEDOT	39
6.	TOIMINTAKERTOMUSTA TÄYDENTÄVÄT LIITTEET.....	46
	Toimintakertomuksen liite 1: Tulostittarit ja niiden toteutuminen	46
	Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut.....	47
7.	ALLEKIRJOITUKSET	48

1. TOIMINTAKERTOMUS

JOHDON KATSAUS

Vuonna 2023 käynnistynyt opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan virastouudistuksen valmistelu päättyi, kun Saavutettavuuskirjasto Celia ja Varastokirjasto yhdistyivät Kansallisarkistoon vuoden 2026 alussa. Tasavallan presidentti vahvisti tätä koskevan lainsäädännön heinäkuussa 2025. Organisaatiomuutoksessa Kansallisarkistosta muodostuu entistä laaja-alaisempi ja vaikuttavampi tieto-organisaatio, jossa yhdistyvät monipuoliset tietoaineistot, saavutettavat ja asiakaslähtöiset palvelut sekä vahva ja uudistuva asiantuntijuus. Kansallisarkisto tarjoaa tutkimuksen, julkishallinnon ja koko yhteiskunnan käyttöön jatkuvasti kehittyviä digitaalisia palveluita ja yhä kattavampaa tietopohjaa.

Hallitusohjelman tuottavuustavoitteet ja niistä seuranneet lisäsäästöt vaikuttavat merkittävästi toimintaan ja investointeihin vuodesta 2026 alkaen. Uusi Kansallisarkistolaki mahdollistaa toimipaikkaverkoston joustavamman kehittämisen ja siihen liittyvät julkisen hallinnon strategisia linjauksia tukevat toimet.

Kansallisarkiston uusi strategia valmistui kertomusvuoden aikana. Sen ydinajatuksena on toiminnan vaikuttavuuden vahvistaminen, digitalisaation ja tekoälyn mahdollisuuksien täysimääräinen hyödyntäminen sekä yhtenäisen ja kestävänsä Kansallisarkiston rakentaminen. Strategia korostaa toimintakulttuurin ja avoimen keskustelun merkitystä, rohkeaa uudistumista ja jatkuvaa oppimista.

Osaamisalue- ja palvelujohtajat sekä yksikönpäälliköt nimitettiin määräaikaisiin tehtäviinsä syksyllä 2025. Johtamisessa ja esihenkilötyössä painotetaan tulevaisuuteen katsovaa, keskusteltavaa ja yhteistyöhön perustuvaa otetta.

Keväällä 2025 Kansallisarkisto avasi digitaaliset palvelunsa koko julkishallinnon käyttöön. Tämä mahdollistaa arkistoitavien tietoaineistojen siirtämisen Kansallisarkistoon aiempaa nopeammin, mikä tehostaa tiedonhallintaa ja vähentää säilytyskustannuksia koko hallinnossa. Kun aineistot ovat helposti ja kattavasti saatavilla, niiden arvo tutkimuksessa, päätöksenteossa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa kasvaa.

Kehittyvä teknologia ja monialainen yhteistyö ovat keskeisiä tekijöitä palveluiden uudistamisessa ja toiminnan tehostamisessa. Yhteisratkaisut edellyttävät investointeja, mutta ne lisäävät kustannustehokkuutta. Yhteistyö Tilastokeskuksen kanssa on ollut tiivistä, ja CSC:n laskentakapasiteetin hyödyntäminen on nopeuttanut sisältötunnistetun datan prosessointia. Myös kansainväliset ja pohjoismaiset kumppanuudet tukevat palveluiden kehittämistä ja osaamisen vahvistamista.

Asiakaspalvelu on yhä aika- ja paikkariippumattomampaa. Digitaalinen asiakasneuvonta on käytössä, ja digitaalinen toimittaminen on ollut ensisijainen asiointitapa Hämeenlinnassa elokuusta 2025 lähtien. Digitaalinen toimittaminen laajennetaan Turkuun ja Vaasaan keväällä 2026. Arkistointilain voimaantulo vuonna 2026 on välttämätön, jotta digitaaliset palveluita

voidaan tarjota koko julkishallinnolle ja jotta laaja-alainen digitaalisten tietoaaineistojen verkko-käyttö mahdollistuu. Lisäksi edistetään kansallisesti merkittävien digitaalisten yksityisarkistojen vastaanottoa.

Rauhankadun kiinteistön peruskorjaus alkaa keväällä 2026, ja väistösiirrot käynnistyivät syyskuussa 2025. Peruskorjaus valmistuu loppuvuodesta 2028. Helsingin toiminnot sijoittuvat peruskorjauksen ajaksi useaan kohteeseen pääkaupunkiseudulla.

Kansainvälisen turvallisuustilanteen pysyvä muutos korostaa Kansallisarkiston työn merkitystä tietoaaineistojen turvaajana myös poikkeusoloissa. Luotettavan tiedon avoin saatavuus vahvistaa demokratiaa, kansalaisyhteiskuntaa ja kasakunnan psykologista turvallisuutta. Kansallisarkisto tekee aktiivisesti työtä sen eteen, että se ja sen tietoaaineistot tunnustetaan osana kansallista tietopääomaa ja yhteiskunnan kriisinkestävyyttä.

Joulukuussa 2025 Kansallisarkistossa oli 158 vakituista ja 83 määräaikaista työntekijää.

TULOKSELLISUUS

Vuosi 2025 oli Kansallisarkistolle tuloksellisesti oikein hyvä. Toiminnan tuloksellisuutta seurattiin vuosikolmanneksittain osaamisalueiden tulossopimuksessa määriteltujen tavoitteiden ja toimintasuunnitelmissa linjattujen toimenpiteiden pohjalta. Tulostietojen toteumat esitetään toimintakertomuksen liitteessä 1.

Digitalisaatio eteni Kansallisarkisto vuonna 2025 merkittävästi. Digitaalinen toimittaminen eli analogisiin aineistoihin kohdistuvien tutkijasaltilausten toimittaminen digitaalisesti vakiintui Hämeenlinnan toimipaikassa pysyväksi toimintamalliksi elokuusta alkaen. Päätös toiminnan laajentamisesta Turkuun ja Vaasaan keväällä 2026 kertoo mallin skaalautuvuudesta laajempaan käyttöön. Livechat-palvelu vakiintui toimintamuotona ja ensimmäisen chatbot-kokeilut toteutettiin. Digitaalisen asiainnoinnin osuus aineistojen käytössä oli 97,7 prosenttia. Asiakassuositelu kehittyi vahvasti: kokonais-NPS nousi vuositasolla 22:een ja viimeisellä vuosikolmanneksella 42:een.

Tekoälypohjainen sisällöntunnistus laajennettiin kattamaan käsialat 1500-luvulta 1900-luvulle. Lokakuussa avattu Sisältöhakudemo-verkkopalvelu tarjosi miljoonien tiedostojen sisältöhaut tutkijoiden käyttöön ja keräsi välittömästi laajaa suosiota sekä mediahuomiota.

Keväällä 2025 Kansallisarkisto avasi digitaalisen arkistoinnin palvelunsa koko julkishallinnon käyttöön. Palvelun piiriin tulivat valtionhallinnon lisäksi kunnat, hyvinvointialueet ja korkeakoulut. Uusien asiakkaiden määrä on vielä vähäinen, sillä digitaaliset arkistosiirrot toteutetaan vasta, kun säilytysaika on päättynyt. Eduskunnan käsittelyssä oleva arkistointilaki mahdollistaa siirrot aiempaa varhaisemmassa vaiheessa.

Valtiovarainministeriön tuottavuusrahoituksella toteutettiin valtionhallinnon organisaatioiden hallussa olevien arkistoitavien analogisten aineistojen digitointia. Digitointi toi virastoille huomattavia kustannussäästöjä. Analogiset aineistot hävitettiin digitoinnin laadunvarmistuksen jälkeen.

Sähköisen asioinnin osuus tietopyynnöissä nousi 85,5 prosenttiin. Julkisoikeudelliset tietopyynnot käsiteltiin yli 99-prosenttisesti määräajassa.

VAIKUTTAVUUS

1.1.1 Toiminnan vaikuttavuus

Kansallisarkiston toiminnan vaikuttavuus perustuu sen aineistojen saatavuuteen ja käyttöön. Vuosi 2025 oli tässä suhteessa käänteentekevä: digitaaliset palvelut avautuivat koko julkishallinnolle ja tekoälypohjaiset sisällöntunnistusmenetelmät otettiin laajaan tuotantokäyttöön. Myös asiakaskäyttö kasvoi, kun tutkimustietokantojen käynnit lisääntyivät 24 prosenttia ja digihakemiston 19 prosenttia.

Digitaalisen arkistoinnin palvelun laajennus koko julkishallinnon käyttöön on strategisesti merkittävä askel: se tehostaa tiedon linkkaamisen hallintaa ja vähentää säilytyskustannuksia koko hallinnossa. Kun aineistot ovat kattavasti saatavilla, niiden arvo tutkimuksessa, päätöksenteossa ja yhteiskunnallisessa keskustelussa kasvaa. Tutkimusta tehdään edelleen myös analogisista aineistoista.

Tekoälypohjainen sisällöntunnistus laajenee vauhdilla. Lokakuussa julkaistu Sisältöhakudemo-verkkopalvelu avasi lähes 8 miljoonan tiedoston aineiston tutkijoiden sisältöhauihin ja sai välittömästi laajaa suosiota. Kansallisarkisto sai lisäksi merkittävän EU-rahoituksen yhdessä XAMKin, Viron ja Latvian Kansallisarkistojen kanssa sisällöntunnistuksen, metatietojen automatisoinnin ja yllärajojen arkistopalvelujen kehittämiseen.

Julkishallinnon ohjauksen vaikuttavuus kasvoi; Kansallisarkiston järjestämiin tilaisuuksiin osallistui noin 2 900 julkishallinnon edustajaa. Erityisesti yhteistyö kuntasektorin kanssa tiivistyi digitaalisen arkistoinnin palvelun laajentumisen myötä.

Kansallisarkisto ja Tilastokeskus käynnistivät kertomusvuoden lopulla Sitran osittain rahoittaman yhteisprojektin, jonka tavoitteena on tuoda merkittäviä hyötyjä julkisen hallinnon keskeisille rekisterinpitäjille. Projekti tähtää julkishallinnon tietojensiirron yhdenmukaistamiseen ja rinnakkaisten toimitusten karsimiseen. Projekti on erinomainen esimerkki poikkihallinnollisesta yhteistyöstä, jolla voidaan saavuttaa huomattavaa tehostumista.

Luotettavan ja avoimen tiedon saatavuus vahvistaa demokratiaa, kansalaisyhteiskuntaan ja yhteiskunnan psykologista turvallisuutta. Kansainvälinen vaikuttavuus rakentuu pohjoismaisesta ja eurooppalaisesta yhteistyöstä, erityisesti yhteisiin projekteihin osallistumisesta.

Kansallisarkiston vaikuttavuusindikaattorit ovat liitteessä 1.

1.1.2. Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kansallisarkisto myönsi vuodelle 2025 lakisääteistä pysyväisluonteista valtionavustusta yksityiseen arkistotoimintaan yhteensä 5 600 000 euroa. Rahoituksella turvattiin 11 yksityisen arkiston toiminnan jatkuvuus.

Kansallisarkistolla ei ole sijoitusmenoja.

TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS

1.1.3. Toiminnan tuottavuus

Kansallisarkisto edistää koko julkisen hallinnon tehokkuutta mahdollistamalla sähköistä arkistointia. Kertomusvuonna sähköisen arkistoinnin palvelu avattiin koko julkishallinnolle. Tavoitteena on, että julkisen hallinnon organisaatiot voivat siirtää arkistoitavat tietoaaineistonsa Kansallisarkistoon ilman tarvetta erillisiin arkistointijärjestelmiin.

Kansallisarkisto on tehostanut toimintaansa merkittävästi vuodesta 2022 lähtien. Vuoden 2025 aikana Kansallisarkistolle valmisteltiin sivistyshallinnon virastofuusioihin liittyen uusi organisaatio, jossa Saavutettavuuskirjasto Celia ja Varastokirjasto integroitiin vahvasti Kansallisarkistokokonaisuuteen. Tavoitteena on päällekkäisen tekemisen välttäminen ja osaamisen hyödyntäminen koko virastossa. Esihenkilöiden määrää vähennettiin uudistuksessa tavoitteena tehokkaampi toiminta. Toiminnan tehostaminen oli edelleen keskeinen johtamisen teema kertomusvuonna. Tiedolla johtaminen on auttanut tehostamaan muun muassa digitointia ja asiakaspalvelua.

Toimitilastrategian toimeenpanoa edistettiin luopumalla Jyväskylän toimipaikasta (irtisanottu 1.1.2026). Toimipaikasta luopuminen tehostaa viraston toimintaa 1.1.2027 alkaen. Jyväskylän aineistot siirretään muihin olemassa oleviin toimipaikkoihin. Aineistojen käyttö järjestetään jatkossa pääosin digitaalisesti.

Kansallisarkiston liiketaloudellisten palveluiden kustannusvastaavuus nousi 119 prosenttiin. Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus pysyi hyvällä 85 prosentin tasolla.

Kansallisarkiston toiminnallisen tehokkuuden mittarit ovat liitteessä 1.

1.1.4. Toiminnan taloudellisuus

Kansallisarkisto on toiminut toimintamenomäärärahansa ja käytettävissä olevan siirtyvän erän puitteissa. Toiminnan taloudellisuudelle ei tulossopimuksessa ole asetettu määrällisiä tavoitteita.

1.1.5. Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Kansallisarkistossa maksullisen toiminnan tuotot muodostuvat hinnaston mukaisesta suoritteiden ja palvelujen myynnistä. Maksut perustuivat 1.1.2025 voimaan tulleeseen opetus- ja kulttuuriministeriön asetukseen Kansallisarkiston suoritteiden maksullisuudesta (827/2024). Vuokrat, kuten muut kiinteistömenot, sisältyvät yhteiskustannuksiin. Vuokrat lasketaan toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä suhteessa toimintaan kohdistuneeseen työaikaan. Maksullisessa säilytyksessä olevan aineiston osuus lasketaan hyllymetrimäärinä.

Julkisoikeudellinen maksullinen toiminta

Kansallisarkiston julkisoikeudellinen maksullinen toiminta koostuu julkisoikeudellisiin selvityksiin ja jäljenteisiin kohdistuvista tietopyynnöistä sekä kaukolainoista. Kertomusvuonna julkisoikeudelliset myyntituotot olivat yhteensä 173 t€ (2024: 188 t€, 2023: 183 t€, 2022: 181 t€). Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus säilyi kertomusvuonna edellisvuoden mukaisena, 85 % (2024: 85 %, 2023: 77 %, 2022: 50 %). Julkisoikeudelliseen toimintaan käytetty työaikaosuus (2025: 0,88 %, 2024: 1,00 %, 2023: 1,24 %, 2022: 1,84 %) laski hieman edelliseen vuoteen verrattuna.

Liiketaloudellinen maksullinen toiminta

Kansallisarkiston liiketaloudellinen maksullinen toiminta koostuu jäljennepalvelun lisä- ja erityispalveluista, aineistohallinnan maksullisista palveluista (analogisen aineiston järjestäminen ja luettelointi, digitointi), koulutuspalveluista sekä muista liiketaloudellisista suoritteista (analogisen aineiston säilyttäminen).

Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus nousi hieman edellisestä vuodesta, ja oli 119 % (2024: 113 %, 2023: 117 %, 2022: 105 %). Liiketaloudelliset tuotot olivat yhteensä 2,1 milj. € (2024: 1,9 milj. €, 2023: 2,2 milj. €, 2022: 1,7 milj.€). Laskelman muut tuotot koostuvat säilytyspalvelun myynnistä ja muiden toimitilojen vuokrauksesta. Liiketaloudellisten

suoritteiden työaikaosuus kokonaistyöajasta nousi edellisestä vuodesta ja oli 4,4 % (2024: 3,9 %, 2023: 5,9 %, 2022: 4,7 %).

Taulukko 1. Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuuslaskelma vuosina 2022–2025.

Liiketaloudelliset suoritteet (1 000 €)	2025 (Toteuma)	2025 (Tavoite)	2024 (Toteuma)	2023 (Toteuma)	2022 (Toteuma)
TUOTOT					
Maksullisen toiminnan myyntituotot	1 227		1 095	1 209	999
Maksullisen toiminnan muut tuotot	847		825	991	658
Tuotot yhteensä	2 074	2 000	1 919	2 199	1 656
KOKONAISKUSTANNUKSET					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	10		22	28	5
Henkilöstökustannukset	500		522	513	646
Vuokrattujen arkistotilojen vuokrat	578		588	587	457
Palvelujen ostot	77		96	132	9
Muut erilliskustannukset	8		9	32	2
Erilliskustannukset yhteensä	1 174		1 236	1 293	1 119
Tukitoimintojen kustannukset	557		462	581	454
Poistot	5		5	9	10
Korot	2		1	1	
Muut yhteiskustannukset					
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	563		469	591	464
Kokonaiskustannukset yhteensä	1 737	1 750	1 705	1 884	1 583
KUSTANNUSVASTAAVUUS					
Tuotot-kustannukset euroa	337	250	215	315	73
Kustannusvastaavuus %	119,4 %	114,3 %	112,6 %	116,7 %	104,6 %

Oikaistu vuoden 2022 maksullisen toiminnan myyntituottoja Tulojen käsittely-tukitoiminnon osalta. Ko. toiminto kohdentuu sekä julkisoikeudellisiin, liiketaloudellisiin että erillislakien mukaisiin tuottoihin.

Oikaistu vuoden 2024 maksullisen toiminnan myyntituottoja ja muita tuottoja, johtuen laskutuksen eriaikaisuudesta.

Erillislakien mukainen maksullinen toiminta

Erillislakien mukaiset suoritteet koostuvat julkisuuslain tarkoittamista jäljenteistä ja niiden et-sintämaksuista. Erillislakien mukaiset myyntituotot olivat 252 t€ (2024: 208 t€, 2023: 212 t€, 2022: 222 t€). Näiden suoritteiden tuottamiseen kohdistunut työaikaosuus kokonaistyöajasta oli kertomusvuonna 1,22 % (2024: 1,49 %, 2023: 1,44 %, 2022: 1,37 %).

1.1.6. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot olivat yhteensä 0,56 milj. euroa. Yhteisrahoitteisten hank-keiden tuotoista merkittävimmät olivat Suomalaiset Venäjällä 1917–1964-tutkimushankkee-seen sekä DIGICHer ja ArchXAI-hankkeet. Jälkimmäiset hankkeet saivat rahoitusta myös EU:lta.

Yhteisrahoitteisen toiminnan omarahoitusosuus oli 15,8 % (2024: 14,4 %, 2023: 18,0 %, 2022: 33,6 %). Yhteisrahoitteiseen toimintaan käytetyn työajan suhde kokonaistyöaikaan laski ja oli 1,9 % (2024: 2,7 %, 2023: 5,1 %, 2022: 5,9 %).

Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma on laadittu tulo menon kohdalle - periaatteen mukaisesti ja noudattaen Valtiokonttorin antamaa määräystä ja kaavaa. Yhteisrahoitteisen toiminnan menot on kohdennettu suoriteperusteisesti. Vuokrat on laskettu toimistokäyttöön soveltuvista neliöistä toiminnalle kohdistuneen työajan suhteessa. Vuokrat kuten muut kiinteistömenot sisältyvät tukitoimintojen kustannuksiin.

Taulukko 2. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelmat vuosina 2021–2025.

Yhteisrahoitteinen toiminta (1 000 €)	2025 (Toteuma)	2025 (Tavoite)	2024 (Toteuma)	2023 (Toteuma)	2022 (Toteuma)
TUOTOT					
Muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	298		400	775	654
EU:lta saatu rahoitus	141		236	195	229
Muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0		0	0	40
Yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	120		147	58	13
Tuotot yhteensä	559	620	783	1028	937
Yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset					
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	3		22	11	5
Henkilöstökustannukset	324		444	578	658
Palvelujen ostot ja vuokrat	76		112	105	137
Muut erilliskustannukset	19		7	51	30
Erilliskustannukset yhteensä	422	450	585	746	830
Yhteisrahoitteisen toiminnan yhteiskustannusosuus					
Tukitoimintojen kustannukset	239		325	498	568
Poistot	2		4	8	12
Korot	1		1	1	
Muut yhteiskustannukset					
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	242	280	329	507	580
Kokonaiskustannukset yhteensä	664	730	914	1253	1410
Omarahoitusosuus	-105	-110	-131	-225	-473
Omarahoitusosuus %	15,84 %	15,07 %	14,35 %	17,99 %	33,56 %

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA

1.1.7. Suoritteiden määrät ja aikaansaadut julkishyödykkeet

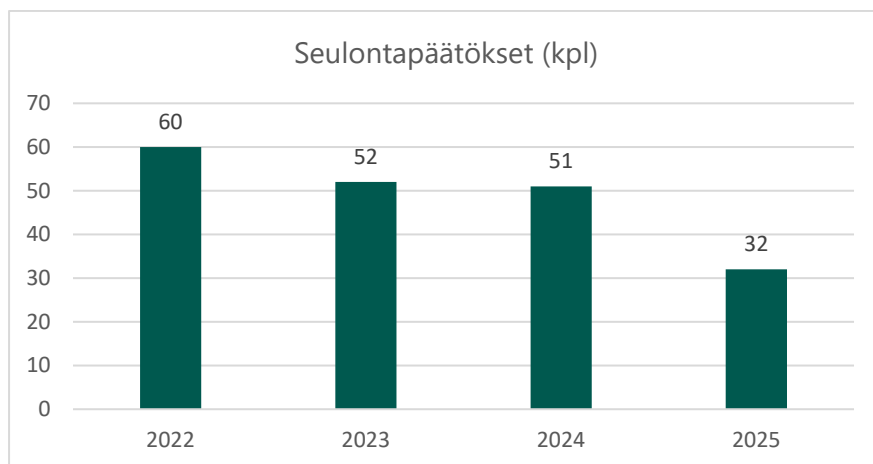
Yksityiskohtainen vertailu määrällisten tulostavoitteiden toteutumisesta esitetään toimintakertomuksen liitteessä 1.

1.1.8. Palvelukyky sekä suoritteiden ja julkishyödykkeiden laatu

Arvonmääritys ja arkistoinnin ohjaus

Vuonna 2025 annettiin 32 päätöstä (seulontapäätöstä) julkishallinnon organisaatioiden arkistoitavista tietoineistoista, joista kuusi koski useita organisaatioita. Vuosia kertynyt

seulontapäätösten työjono saatiin purettua, ja vireille tulevien esitysten käsittely voidaan aloittaa välittömästi. Kertomusvuoden aikana arvonnäärityksen toimintamallia uudistettiin merkittävästi: päätöstiedot muutettiin rakenteellisiksi, mikä mahdollistaa tietojen tehokkaan hyödyntämisen jatkossa ja nopeuttaa päätösvalmistelua.

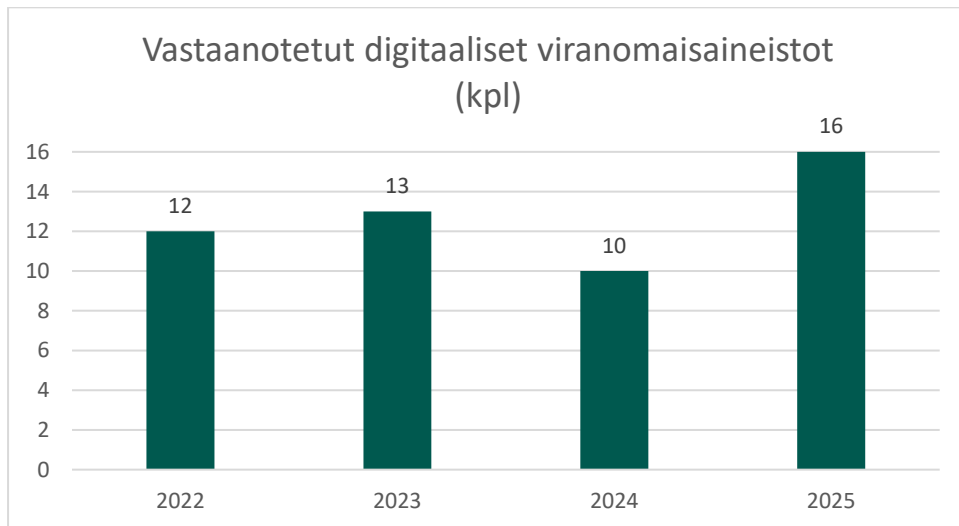

Kuva 1. Seulontapäätösten määrä 2021–2025. Seulontapäätösten valmistelua on kohdennettu vaikuttavuudeltaan laajoihin, useaa toimijaa koskeviin päätöksiin, minkä seurauksena annettavien päätösten määrä on laskenut, mutta päätökset koskevat entistä laajempaa määrää julkisen hallinnon tiedoista.

Kansallisarkiston järjestämät webinaarit ja virtuaaliset infot tavoittivat noin 2 900 osallistujaa. Kertomusvuonna julkaistiin arkistoinnin tietopaketti aloittelijoille, opas analogisen arkiston järjestäjille sekä opas arkistoitavien asiakirjojen sähköiseen muotoon muuttamisesta.

Aineistojen vastaanotto

Sähköisen arkistoinnin palvelun laajennus valmistui ja toiminta siirtyi osaksi normaalia palvelutoimintaa. Kansallisarkistoon vastaanotettiin neljätoista digitaalista siirtoa valtionhallinnon viranomaisilta ja kaksi siirtoa muun julkishallinnon siirtojen piloteista. Valmistuneiden siirtojen määrää pystyttiin kasvattamaan suhteessa aiempiin vuosiin. Muun julkishallinnon asiakkaita oli kertomusvuoden lopussa 13.

Kuva 2. Vastaanotetut digitaaliset viranomaisaineistot 2022–2025.

Massadigitointiin vastaanotettiin 3 200 hyllymetriä analogisia aineistoja.

Yksityisarkistojen hankintaa sovitettiin tiukentuneeseen resurssitilanteeseen. Kansallisarkiston uusi yksityisarkistojen hankintapolitiikka oli syksyllä Lausuntopalvelussa kommentoitavana. Jatkossa hankinta keskittyy kansallisesti ja yhteiskunnallisesti merkittäviin aineistoihin. Loppuvuodesta valmisteltiin saamelaisten totuus- ja sovintokomission arkiston siirtoa Saamelaisarkistoon.

Aineiston hallinta

Arkistoaineiston uuden metatietojärjestelmä Metkan ensimmäinen versio otettiin sisäiseen käyttöön toukokuussa 2025. Järjestelmän kehitys jatkui koko vuoden, ja syksyllä käyttäjiksi saatiin ensimmäiset viranomaisasiakkaat. Loppuvuonna toteutettiin Kansallisarkiston kaikkien metatietojen migraatio nykyisestä AHAA-järjestelmästä Metkaan. Lisäksi valmisteltiin järjestelmäintegraatioita Metkasta muihin Kansallisarkiston järjestelmiin. Metkan täysimääräinen käyttöönotto on vuonna 2026.

Arkistoaineiston kuvailupolitiikka 2025–2030 valmistui. Rauhankadun toimipaikan väistövalmisteluiden yhteydessä kartoitettiin ja kunnostettiin 1 224 hm kuvailematonta arkistoaineistoa.

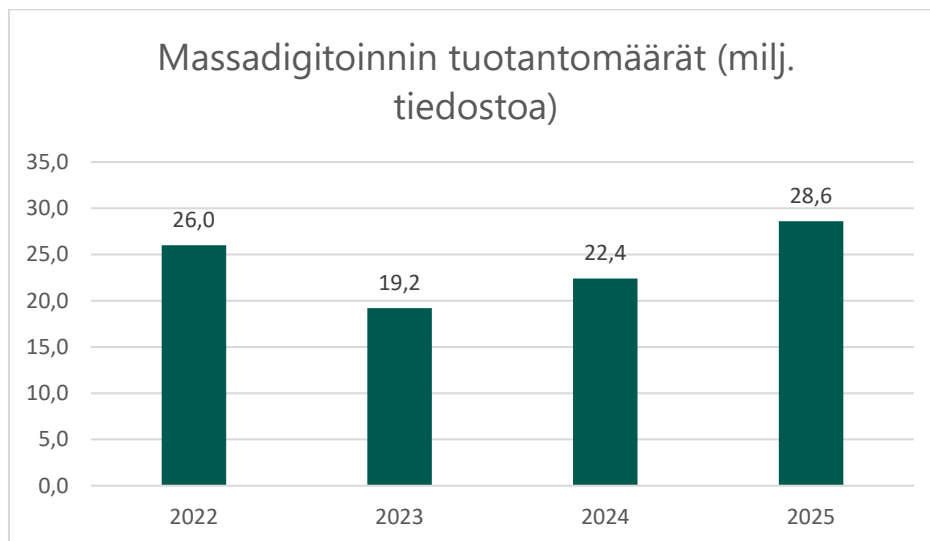
Tilat ja logistiikka

Mikkelin keskusarkiston laajennushankkeen sekä Rauhankadun kiinteistön peruskorjauksen suunnittelua jatkettiin tiiviissä yhteistyössä Senaatti-kiinteistöjen kanssa. Rauhankadun peruskorjauksen ajaksi väistötilat sijoittuvat Museoviraston Vantaan kokoelma- ja konservointikeskukseen, Kansalliskirjaston Topelian tiloihin, Kulttuuritalolle sekä Pasilan virastotaloon. Toimitilapalvelujen operatiiviset tavoitteet toteutuivat kiinteistöjen ylläpidossa ja korjaushankkeiden läpiviennissä. Kansallisarkiston arkistotilojen käyttöaste oli vuoden lopussa 84,6 prosenttia.

Digitointi

Massadigitointia toteutettiin valtiovarainministeriön tuottavuusrahoituksella. Veron, Länsi-Uudenmaan käräjäoikeuden ja vuoden 2025 lopussa lakanneiden aluehallintovirastojen aineistoja digitointiin yli 2 400 hyllymetriä. Lisäksi käynnistettiin valtioneuvoston kanslian, Digi- ja väestötietoviraston ja aluehallintovirastojen (nyk. Lupa- ja valvontaviraston) yhteinen digitointihanke, johon Kansallisarkisto sai pienen rahoituksen.

Massadigitoinnille asetettu määrällinen tulostavoite (noin 1900 hyllymetriä) ylittyi noin 500 metrillä. Tulos kasvoi merkittävästi vuodesta 2024. Analogiset aineistot hävitetään digitoinnin jälkeen. Kertomusvuonna hävitettiin 2 400 hyllymetriä massadigitoitua aineistoa. Yhteensä aineistoja on hävitetty 7 200 hyllymetriä. Vuonna 2026 päästään siirtymään käytäntöön, jossa kuluvan vuoden aikana hävitetään suunnilleen edellisvuonna digitoitu aineistomäärä.

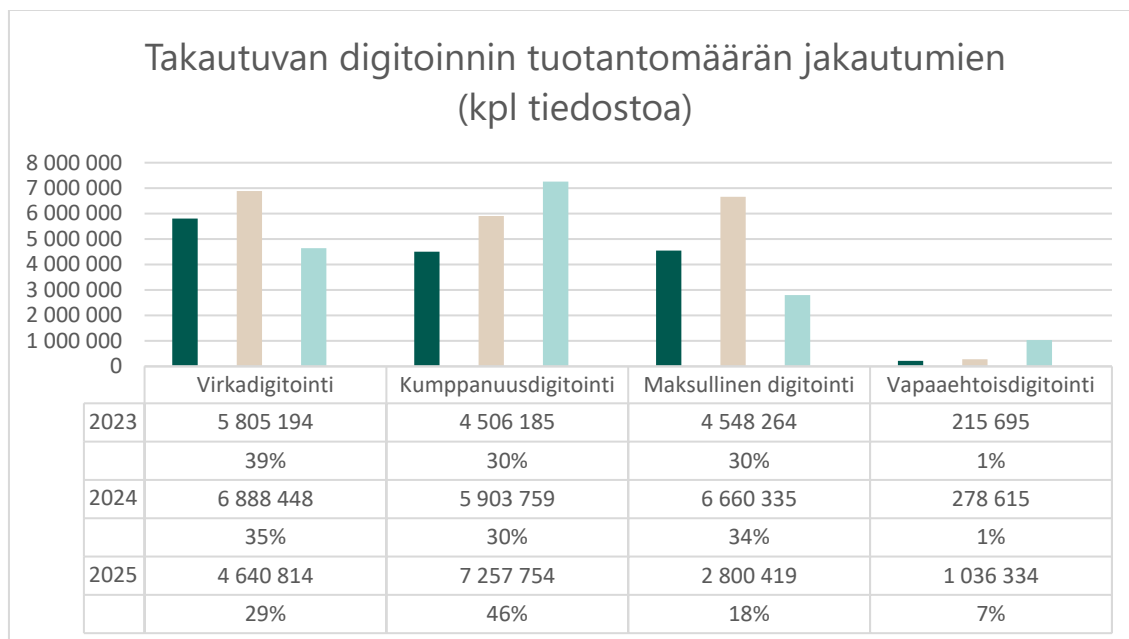

Kuva 3. Massadigitoinnin tuotantomäärät 2022–2025.

Kansallisarkiston, Itä-Savon koulutusyhtymä Samiedun ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulu XAMKin yhteishanke Joustavat koulutus- ja työelämäpolut tulevaisuuden digitointiosajille (JoDi) päättyi. Koulutukseen osallistuneet suorittivat työelämän harjoittelujakson massadigitoinnin tehtävissä Kansallisarkistossa. Hankkeen tuottamia koulutus- ja perehdytysmateriaaleja ja julkaisuja hyödynnetään myös tulevaisuudessa.

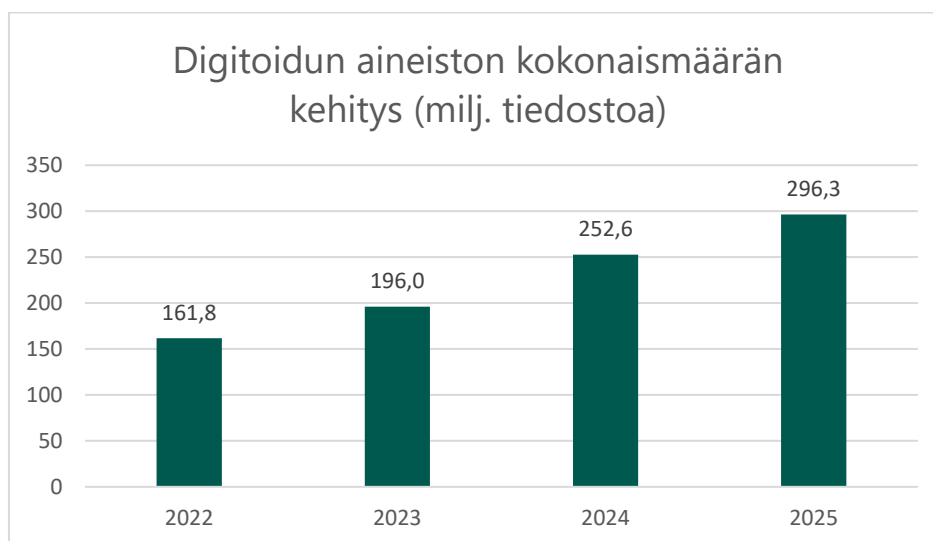
Kansallisarkistossa jo säilytettävien analogisten aineistojen digitointia kutsutaan takautuvaksi digitoinniksi. Sitä toteutetaan useammassa erityyppisessä ja eri tavoin rahoitetussa prosessissa. Takautuva digitointi kohdistuu tutkijoiden ja muiden asiakasryhmien eniten käyttämään aineistoon. Myös tätä digitointia mitataan toistaiseksi vain määrällisin tavoittein, jotka hieman laskivat vuodesta 2024. Digitointinopeuteen vaikuttaa digitoitavan aineiston laatu.

Digitoinnin laadunvalvontaa kehitettiin ottamalla käyttöön ohjelmallisia tarkistuksia kuvatiedostojen sekä avoimen lähdekoodin ohjelmien skannereiden kuvanlaadun seurantaan. Kansallisarkisto käynnisti myös kansainvälisen keskustelun digitoinnin tuotantovaiheita tehostavien automatiikka- ja robotiikkamenetelmien selvittämisestä.

Kuva 4. Takautuvan digitoinnin tuotantomäärän jakautuminen (kpl kuvatiedostoa ja %-jakautuminen) 2023–2025.

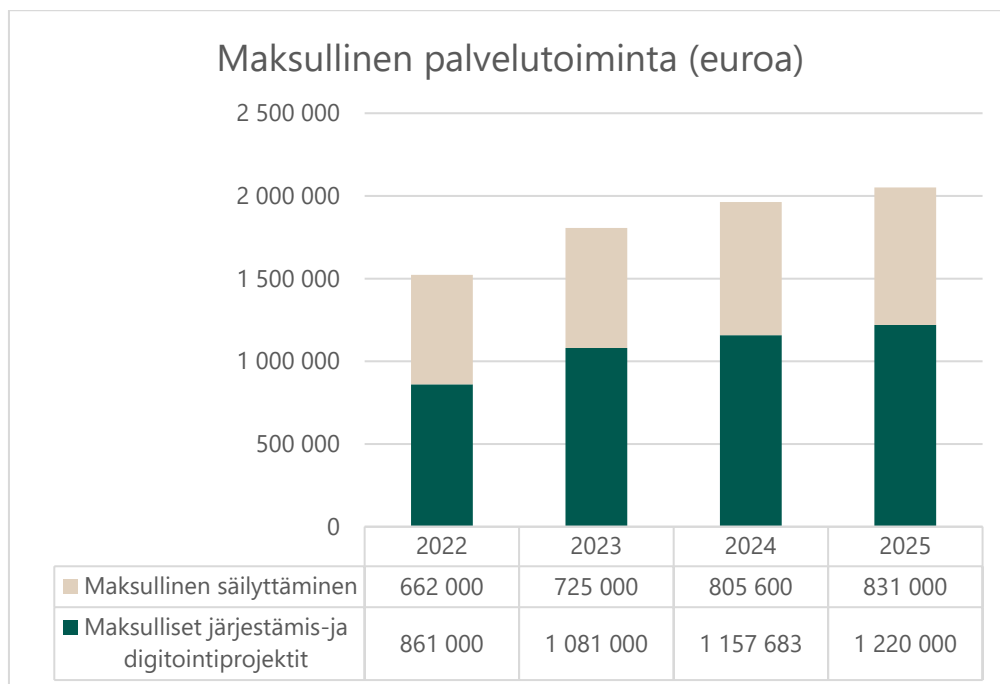
Digitointi kasvattaa merkittävästi Kansallisarkiston digitaalista tietovarantoa. Digitoitua aineistoa on lähes 300 miljoonaa tiedostoa. Digitaaliset aineistot muuttavat tutkimusmahdollisuuksia ja palvelevat välillisesti yhteiskunnan eri toimijoita ajasta ja paikasta riippumatta.

Kuva 5. Digitoidun aineiston kokonaismäärän kehitys 2022–2025, milj. tiedostoa.

Digitoinnin prosessointijärjestelmän (KADI) kehittäminen eteni, mutta tavoitetta sen käyttöönotosta pilviympäristössä ei saavutettu arvioitua suuremman työmäärän takia.

Eri toimipaikoissa oli käynnissä 33 aineistoprojektia, joista 14 valmistui vuoden 2025 loppuun mennessä. Kansallisarkisto teki kertomusvuonna viisi uutta sopimusta valtionhallinnon organisaatioiden analogisten asiakirjojen säilyttämisestä ja käsittelystä. Merkittävin näistä oli Digi- ja väestötietoviraston kanssa solmittu 4 200 hyllymetrin sopimus vuosille 2026–2031 aineiston säilyttämisestä ja valmistelusta digitointia varten. Maksullinen palvelutoiminta tuotti 2,05 miljoonaa euroa.

Kuva 6. Maksullinen palvelutoiminta 2022–2025 (euroa).

Analogisen aineiston säilyvyyden varmistaminen

Vuonna 2023 valmistunut konservointistrategia keskittyy kaikkein arvokkaimpien aineistojen määrittämiseen sekä aineistojen säilyvyyteen vaikuttavien riskien pienentämiseen. Neljässä toimipaikassa toteutetut karttamakasiinien riskikartoitukset nostivat esille kolme keskeistä riskiä, jotka ovat makasiinien puiset säilytyskalusteet, happamoitumista edistävät hiokepitoiset suojamateriaalit sekä itsetuhoutuvat piirustuskopiomenetelmät. Näiden riskien pienentäminen on käynnistynyt Helsingissä, Jyväskylässä ja Turussa.

Aineiston käyttöön saattaminen

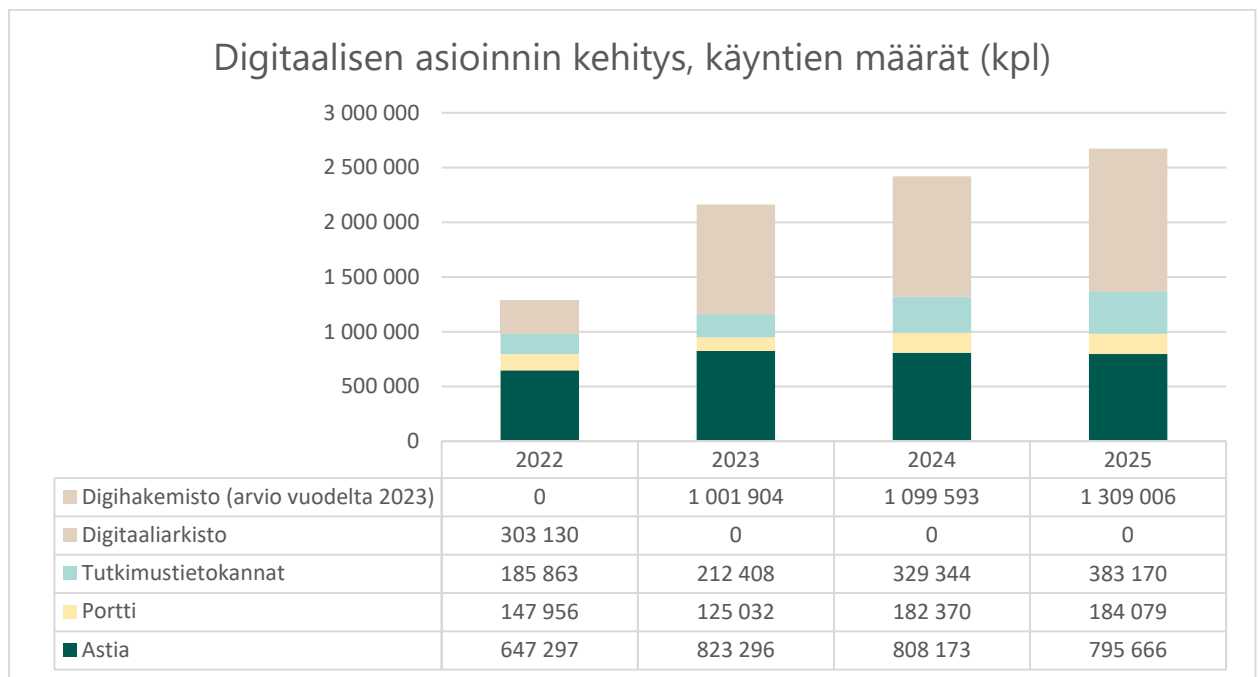
Aineistojen tutkimuskäyttö

Kansallisarkiston aineistojen ja palvelujen tunnettuutta tutkimuskentällä lisättiin yliopistovierailuilla. Tiiviimpää yhteistyötä tehtiin yhdeksän suomalaisen yliopiston kanssa. Lisäksi palveluja esiteltiin humanististen ja yhteiskuntatieteellisten alojen dekaanipäivillä yliopistojen johdolle. Aineistoja, palveluja ja kehittämistyön tuloksia esiteltiin myös tieteellisissä konferensseissa, tutkijaseminaareissa ja yliopistojen tutkijakoulujen tapahtumissa.

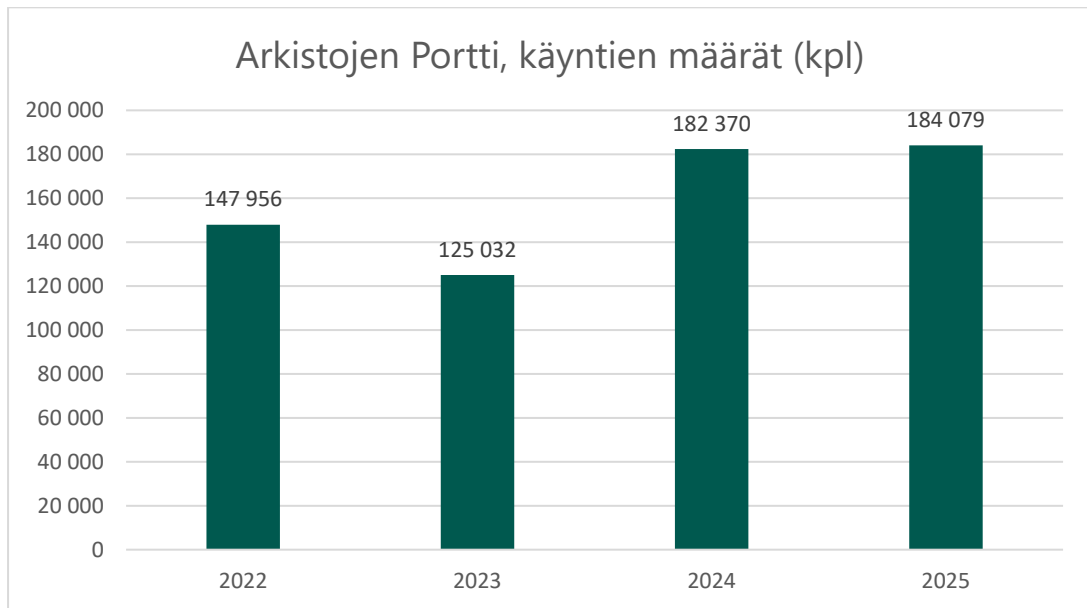
Digitaalinen asiointi

Digitaalinen asiointi kokonaisuudessaan lisääntyi. Astia-palvelun käyntimäärät pysyivät suunnitelleen ennallaan, mutta Kansallisarkiston ulkopuolisen verkkopalvelun, Digihakemiston käynnit kasvoivat vuoteen 2024 verrattuna yli 200 000 käynnillä (19 %). Tutkimustietokantojen käynnit lisääntyivät 24 prosenttia. Karjala-tietokanta oli näistä suosituin noin 290 000 käynnillä. Kohtalona Neuvostoliitto –tietokannassa käyntejä oli noin 56 000. Tutkimustietokantojen käyntien määrä ei ole suoraan verrannollinen vuoteen 2021, jolloin luvussa oli mukana sittemmin Aalto-yliopiston hallinnoitavaksi siirtyneet sotahistorialliset tietokannat.

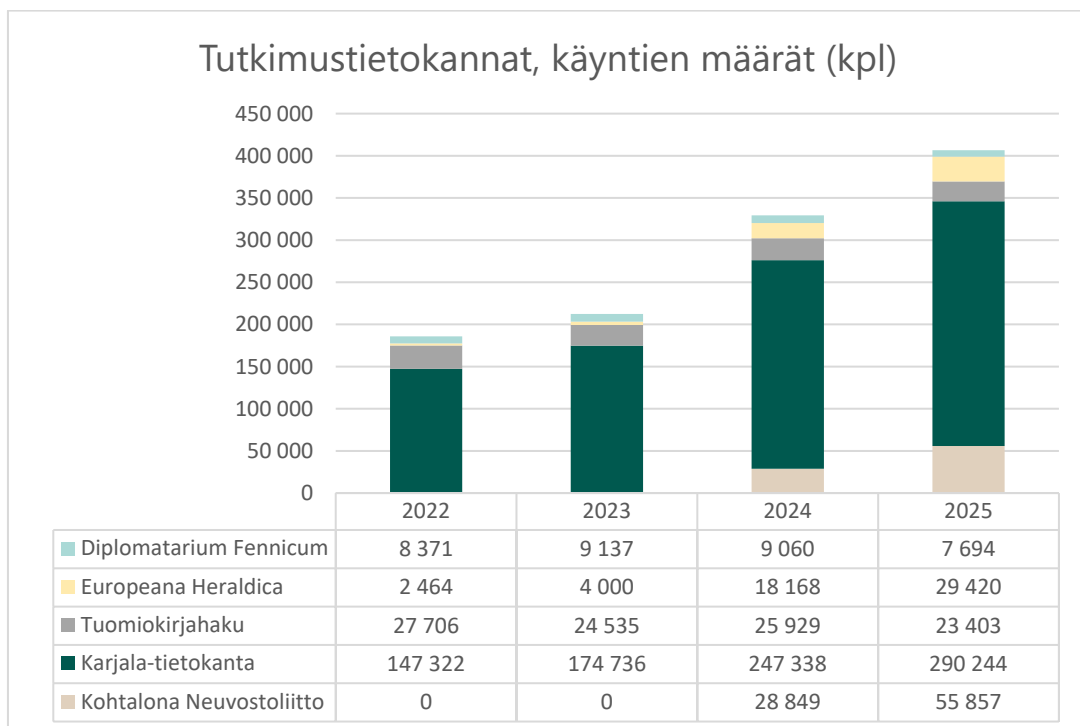
Arkistojen Portti -palvelun käynnit pysyivät suunnilleen ennallaan.

Kuva 7. Digitaalisen asioinnin kehitys 2022–2025.

Kuva 8. Arkistojen Portin käyntimäärien kehitys 2022–2025.

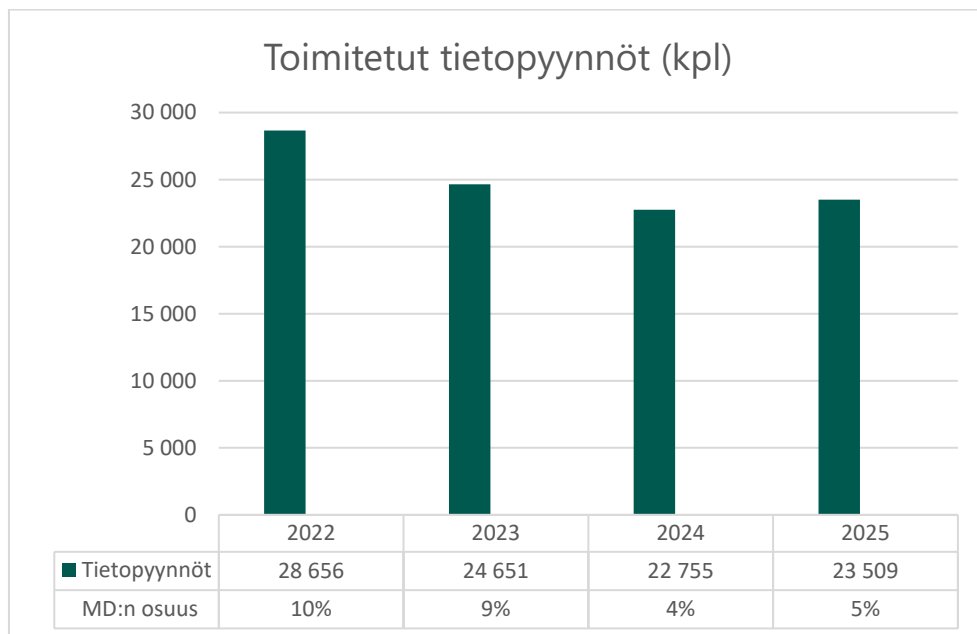
Kuva 9. Tutkimustietokantojen käyntimäärien kehitys 2022–2025.

Hämeenlinnan digitaalisen toimittamisen pilotti vakiinnutettiin elokuun alussa pysyväksi toimintamalliksi. Digitaalista toimittamista täydennettiin kuukausittaisella kaikille avoimella tutkijalipäivällä ja harkinnanvaraisella itsepalveluasoinnilla. Vuoden 2025 loppuun mennessä digitaaliseen toimittamiseen liittyviä arkistoyksiköitä tilattiin yhteensä 807, joista digitoitiin 776. Digitaalisia ilmentymiä tuotettiin vuoden aikana 832 728 kpl.

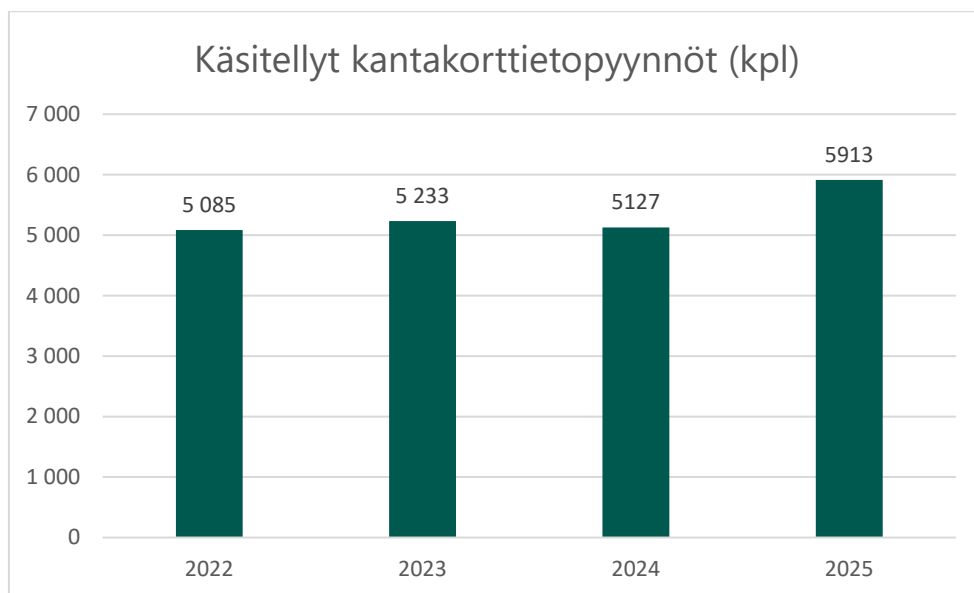
Asiakassuosittelun kokonais-NPS oli vuonna 2025 yhteensä 22, ja viimeisellä vuosikolmanneksella 42.

Tietopyynnöt

Tietopyyntöjä käsiteltiin vuonna 2025 yhteensä 23 509. Tietopyyntöjen määrä kasvoi vuoteen 2024 verrattuna 3 prosenttia, mikä selittyy pääosin kantakorttitietopyyntöjen lisääntymisellä.

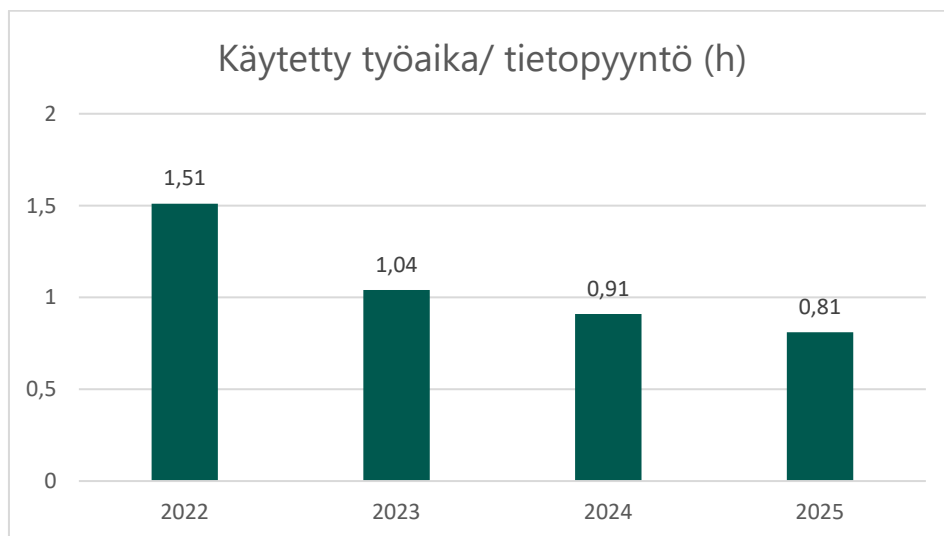
Kuva 10. Toimitetut tietopyynnöt 2022–2025.

Kuva 11. Käsitellyt kantakorttitietopyynnöt 2022–2025.

Julkisoikeudellisista tietopyynnöistä yli 99 prosenttia käsiteltiin lainsäädännön edellyttämässä määrääjoissa tai Kansallisarkiston asettamissa tavoiteajoissa. Kaikissa tietopyynnöissä määrä- ja tavoiteajat saavutettiin yli 95-prosenttisesti (94 % v. 2024) Tietopyyntöjen keskimääräinen

käsittelyaika lyheni 11 vuorokauteen (15 vrk v. 2024) ja käsittelyyn käytetty työaika väheni 12 prosenttia.

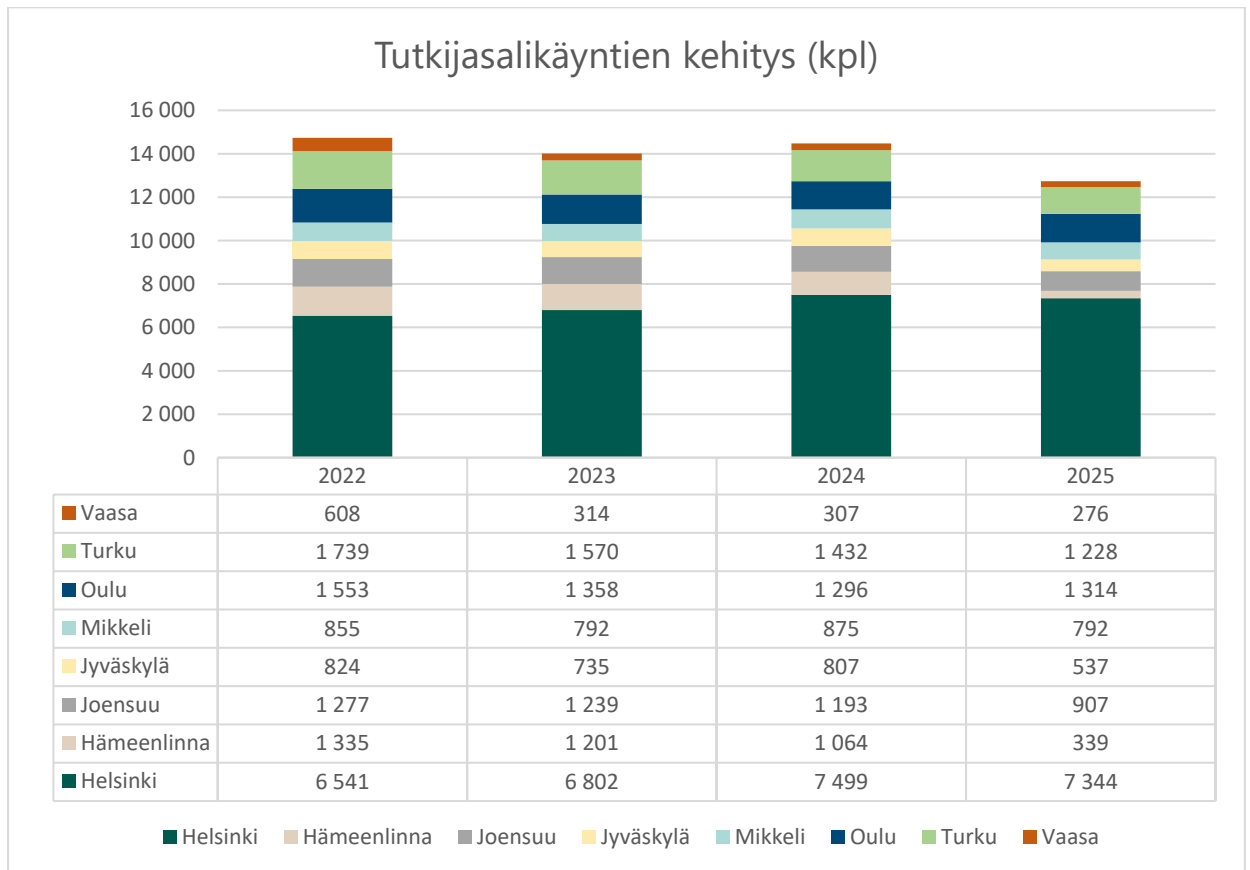
Kuva 12. Yhden tietopyynnön käsittelyyn käytetyn työajan kehitys 2022–2025.

Tietopyyntöjen asiakassuosittelun lukema (NPS) oli 93. Sähköisen asioinnin kautta tietopyyntöjä saatettiin vireille 85,5 % (81 % v. 2024).

Käyttöoikeuspyyntöjä käsiteltiin 4 660 kappaletta. Kasvua edelliseen vuoteen oli 6 prosenttia.

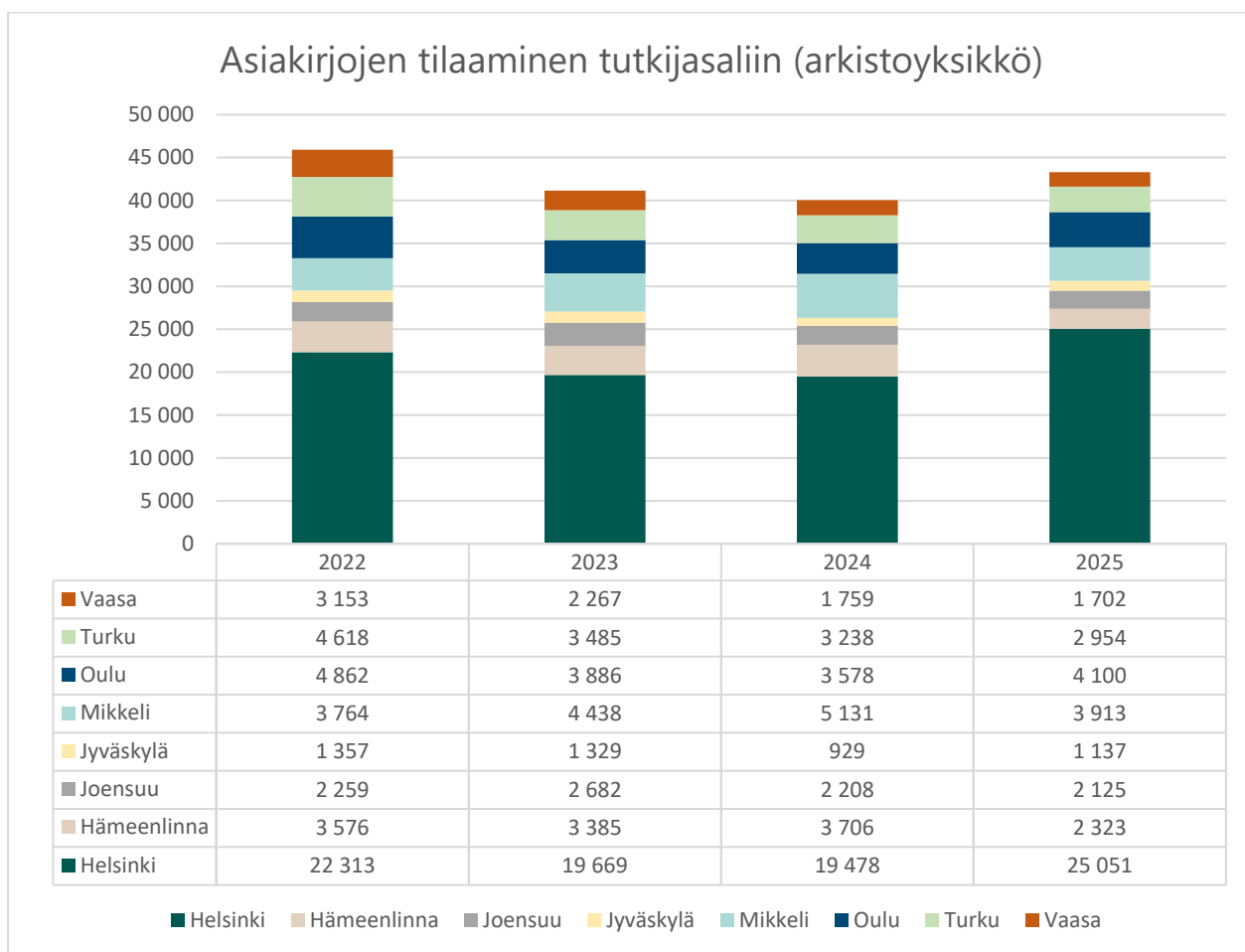
Asiointi toimipaikoissa

Fyysinen asiointi Kansallisarkiston toimipaikoissa laski lähes 12 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Keskeinen selittävä tekijä on Hämeenlinnan digitalisen toimittamisen konsepti, jossa fyysinen asiointi on mahdollista luvanvaraisena itsepalveluasointina ja kuukausittaisina tutkijasalipäivinä. Kaikkien toimipaikkojen tutkijasalit olivat kiinni heinäkuussa. Tarkasteluajanjaksolla 2022–2025 Helsingin osuus kaikista käynneistä on kasvanut 44 prosentista 58 prosenttiin. Helsinki on ainoa toimipaikka, jossa käyntien määrä on kasvanut tarkasteluajanjaksolla.

Kuva 13. Tutkijasalikäyntien kehitys 2022–2025.

Tutkijasaleihin toimitettujen aineistojen kokonaismäärä pysyi lähes ennallaan, mutta Helsingin tilaukset kasvoivat lähes 12 prosenttia, mitä Rauhankadun lähestyvä peruskirjaus selittää. Myös Jyväskylässä tilaukset kasvoivat itsepalveluasioinnin vakiinnuttua. Oulun aineistoja on digitoitu muita toimipaikkoja vähemmän. Helsinki ja Mikkeli ovat ainoat toimipaikat, joissa tilausten määrät ovat kasvaneet tarkasteluajanjaksolla 2022–2025.

Kuva 14. Tutkijasaliin tilattujen arkistoyksikköiden määrän kehitys 2022–2025.

Tekoälyn hyödyntäminen

Tekoälypohjaisia sisällöntunnistusmenetelmiä kehitettiin aktiivisesti. Suurimmat panostukset kohdistuivat aineistojen segmentointimallien kehittämiseen sekä 1500-luvun käsialoihin, joissa saavutettiin jopa 98 prosentin tunnistustarkkuus. Vuoden 2025 lopussa Sisältöhakudemo-palvelussa oli käytettävissä lähes 8 miljoonan tiedoston data-aineisto, johon voidaan tehdä sisältöhakuja.

Kielimallipohjaisia ratkaisuja kehitettiin MCP-pohjaisina liitoksina Astia-järjestelmään, Karjala-tietokantaan sekä Sisältöhakudemoon. Generatiivisen tekoälyn avulla automatisointiin seulontapäättösaineistojen sisällöntunnistus ja muuntaminen rakenteiseksi aineistoksi. Koko organisaation kattava tekoälyn tarvekartoitus tuotti laajan listan kehittämistarpeita.

EU-rahoitteinen hanke yhdessä XAMKin, Viron ja Latvian Kansallisarkistojen kanssa käynnistyi kesällä 2025. Hanke kehittää tekoälypohjaisia sisällöntunnistusmenetelmiä, metatiedotuksen automatisointia ja ylläpitäviä arkistopalveluja.

Heraldinen toiminta

Kansallisarkiston yhteydessä toimii heraldinen lautakunta, joka kokoontui vuonna 2025 viisi kertaa sähköpostikokoukseen. Kansallisarkisto antoi kertomusvuonna kuusi heraldista lausuntoa.

Valtionapuviranomaisena toimiminen

Kansallisarkisto myönsi vuonna 2025 lakisäateistä pysyväisluonteista valtionavustusta yhteensä 5 600 000 euroa. Avustuksen myöntäminen perustuu tähän tarkoitukseen Kansallisarkistolle osoitettuun määrärahaan sekä yksityisten arkistojen valtionavusta annettuun lakiin (1006/2006). Kansallisarkiston myöntämät avustukset julkaistiin Valtiokonttorin ylläpitämässä Tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Avustus jakautui taulukon 3 mukaisesti.

Taulukko 3. Valtionavustukset 2025.

Avustuksen saaja	2025
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry	1 702 000
Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto sr	984 500
Työväen Arkiston Säätiö sr	697 000
Svenska litteratursällskapet i Finland rf (Helsingin toimipiste)	651 000
Yhteiskunnallinen Arkistosäätiö sr (Kansan Arkisto)	500 000
Porvarillisen Työn Arkiston Säätiö sr	197 000
Keskustan ja maaseudun arkiston säätiö sr	190 000
Toimihenkilöarkistoyhdistys ry	211 500
Suomen Urheilumuseosäätiö sr (Suomen Urheiluarkisto)	190 000
Svenska arkivföreningen rf (Svenska centralarkivet)	166 500
Tasavallan Presidentin Arkistosäätiö sr (Urho Kekkosen arkisto)	110 500
Yhteensä	5 600 000

Vuodelle 2025 ei haettu kertaluonteisia valtionavustuksia.

Kertomusvuoden aikana laadittiin valtionapuarkistojen ja Kansallisarkiston yhteistyönä päivitetty tunnusluvut, joilla seurataan valtionapuarkistojen toiminnan vaikuttavuutta ja toiminnallista tehokkuutta. Mittarit otetaan käyttöön vuoden 2026 alusta lähtien.

Sisäiset palvelut

Viestintä

Vuonna 2025 valmisteltiin organisaatiouudistusta sekä laadittiin viestinnän strategisia linjauksia. Viranomaisviestinnässä uutiskirje tavoitti satoja lukijoita ja virtuaalinen viranomaisinfo keräsi suuria yleisöjä. Sosiaalisen median kanavissa seuraajamäärät ja tavoitavuus kasvoivat huomattavasti. Verkkosivujen uudistustyö aloitettiin. Viestintä teki laajasti työtä Sivistyshallintoprojektin ja Rauhankadun väistön viestinnässä.

ICT

Vuoden 2025 keskeisimmät kehittämistoimenpiteet liittyivät valmistautumiseen vuonna 2026 aloittavaan organisaatioon. Sivistyshallinnon PerusIT-projekti merkitsi Kansallisarkistolle laajaa muutosta, jossa toimenpiteet laajenivat omasta konesalista luopumiseen ja verkkoarkkitehtuurin päivittämiseen. Muutosten myötä Valtorin tuotteistettujen palvelujen käyttöaste nousi huomattavasti asiakaskohtaisten ratkaisujen poistuessa käytöstä. Muutos on Kansallisarkistossa poikkeuksellisen suuri, sillä toimialasidonnaisten ratkaisujen määrä on normaalia suurempi (esimerkiksi laajamittainen digitointi).

Riskienhallinta ja turvallisuus

Turvallisuustyötä tehostettiin Suomen muuttuneen turvallisuustilanteen takia. Johdolle ja henkilöstölle järjestettiin säännöllistä turvallisuuskoulutusta ja -harjoituksia. Operationaalista turvallisuustyötä tehtiin hallinnollisen, fyysisen ja teknisen turvallisuuden sekä tietosuojan osalueilla. Varautumisyhteistyötä eri viranomaisten kanssa kehitettiin laajasti. Kansallisarkisto edisti yhteiskunnan tietovarantojen huomioimista varautumislainsäädännössä ja strategioissa.

Tietoturvan harjoittelutyökalu oli käytössä 93 % kansallisarkistolaisista. Aktiivinen harjoittelu paransi harjoitusten onnistumisprosenttia ja siten tietoturvaa Kansallisarkistossa. Tietoturva-päällikkö raportoi säännöllisesti johdolle kriittisistä tietoturvariskeistä.

Riskienhallinnan kokonaisvastuu siirtyi osaamisaluejohtajille. Riskienhallintaa toteutettiin siten erityisesti osana osaamisalueiden johtamista. ERM-riskienhallintatyökalun käyttö vakiinnutettiin koko organisaation laajuisesti.

Kertomusvuoden aikana toteutettiin kokonaisvaltainen työn riskien kartoitus toimipaikoissa Rauhankatu pois lukien. Työsuojelun yhteistoimintasopimus uudistettiin vastaamaan uusiutuvaa organisaatiota.

Tuotteiden johtaminen

Tuotekehityksen laadunhallintaa kehitettiin suunnitelmallisesti. Testaajat organisoitiin omaksi ryhmäkseen, testauksen tiekartta laadittiin ja automaatioastetta nostettiin. Tuotekäsikirja päivitettiin lähes kokonaan painottaen tietosuojaosuuksia.

Kestävä kehitys

Kansallisarkiston toiminta muuttumattoman tiedon avoimena lähteenä luo pohjaa kestäväälle kehitykselle. Kestävä kehitystä johdetaan osana Kansallisarkiston ohjauksen normaaleja prosesseja. Vuonna 2025 laadittiin Kansallisarkiston neljäs kestävyysraportti.

Tiedonhallinta

Kirjaamopalvelu toimi häiriöttä ja saavutti asiakaspalvelutavoitteensa. Asianhallinnan laajentamista valmisteltiin kattamaan vuoden 2026 alussa myös Saavutettavuuskirjasto Celian ja Varastokirjaston toiminnot. Tiedonhallintamallia uudistettiin ja käynnistettiin kehittämistoimet käytöstä poistuvien asianhallintaympäristöjen sisältöjen siirroista arkistoon. Rauhankadun väistön valmistauduttiin järjestämällä analogista virka-arkistoa.

Tietosuoja

Organisaation tietosuojasaaminen ja dokumentaatio kehittyivät voimakkaasti. Tietosuoja koskevia vaikutustenarviointeja (DPIA) käynnistettiin useassa yksikössä, toiminnossa ja tuotteessa, ja työ jatkuu vuonna 2026. Lisäksi järjestettiin säännöllisesti koko virastolle tarkoitettuja tietosuojakoulutuksia. Viraston tietosuoja kehitettiin edelleen vastaamaan Julkri-kriteeristöä.

Taloushallinto

Kansallisarkiston taloushallinnossa kehitettiin kertomusvuonna erityisesti talouden suunnittelua (budjetointi) ja seurantaprosessia (seurantakohteet).

Kansallisarkiston maksuasetus ja sen perusteella annettu hinnasto päivitettiin. Hinnasto on voimassa 1.1.2026 alkaen.

Hankintatoimi

Hankintojen strategisessa johtamisessa tavoite on digitalisaatioon liittyvien kiinteiden kustannusten hallinta ja toimenpiteenä pitkän aikavälin suunnitelmat. Hankintatoimea on kehitetty ja tavoitteessa on onnistuttu. Organisaation hankintaosaaminen on vahvaa.

HENKISTEN VOIMAVAROJEN HALLINTA JA KEHITTÄMINEN

Henkilöstövoimavarat

Vuonna 2025 Kansallisarkistossa tehtiin töitä yhteensä 227 henkilötyövuotta, mikä on kaksi enemmän kuin edellisvuonna. Naisten osuus henkilöstöstä oli 57 % ja miesten 43 %. Vakinaisen henkilöstön osuus oli 66 %. Määräaikaisten suuri osuus selittyy hanke- ja projektitoiminnan laajuudella.

Syksyllä 2024 käynnistetty SUUNTA-muutostuen kokonaisuus saatiin päätökseen.

Seksi. Se sisälsi kolmen viraston henkilöstölle suunnattuja yhteisiä webinaareja, yhteistyöryhmiä sekä esihenkilöiden tukea organisaatiomuutoksessa. Yhteistyöryhmissä eri toimintojen asi-
antuntijat tarkastelivat prosesseja ja toimintamalleja virastojen yhdistymisen sujuvoittamiseksi.

Vuonna 2025 eläkkeelle jäi kolme henkilöä. Kansallisarkiston ikäpyramidi on edelleen painot-
tunut vanhimpiin ikäluokkiin, mutta jakauma on tasoittumassa. Vuonna 2020 aloitettua Kansal-
lisarkiston Senioriosaaja 62+ -ohjelmaa jatkettiin. Varhaisen tuen malli oli aktiivisessa käytössä.
Muutamalle tiimille ja toimipaikalle järjestettiin työyhteisön kehittämistilaisuuksia yhteistyössä
työterveyden kanssa.

Sairauspoissaolot

Sairauspoissaoloja kertyi virastotyöajassa laskettuna 9,3 työpäivää per henkilötyövuosi (2024:
6,8 %, 2023: 9,3 %, 2022: 9,5 %). Työtapaturmia sattui kolme, joista kertyi 22 tapaturmapoissa-
olopäivää. Terveysprosentti oli 36 % (2024: 36 %, 2023 36 %, 2022 62 %) eli 86 henkilöä (2024:
86, 2023: 76, 2022: 134) oli kokonaan ilman sairauspoissaoloja.

Työhyvinvointi, työtyytyväisyys ja työyhteisön kehittäminen

Keskusteluyhteyden tärkeyttä, avoimen viestinnän ja vuorovaikutuksen merkitystä on koros-
tettu läpi vuoden. Tavoite- ja kehityskeskustelujen työkaluna käytettiin Osaava-järjestelmää,
joka tukee matalan kynnyksen keskustelua omasta työstä ja sen tavoitteista.

Kolmannet strategia- ja henkilöstöpäivät järjestettiin marraskuussa 2025 läsnäpöytämuotoisena
Helsingissä. Tilaisuus loi mahdollisuuden yhteiselle keskustelulle, kohtaamisille ja yhteishengen
muodostumiselle. Tilaisuuden yhteydessä järjestettiin myös yhteiset pikkujoulut Rauhanka-
dulla. Henkilöstöpäivillä käsiteltiin myös aiemmin valmistunutta strategiaa.

Laajaa työtyytyväisyyskyselyä ei tehty, mutta Pulssi-mittauksia toteutettiin pitkin vuotta. Lisäksi
Sivistyshallinto-hanke toteutti hallinnonalan yhteisen muutoksikyselyn.

Toimipaikoissa järjestettiin pienimuotoisia virkistystilaisuuksia.

Johtaminen

Kansallisarkiston johtaminen perustuu strategisten tavoitteiden toteuttamiseen ja osaamisalu-
eiden tulossopimuksessa määriteltynä tulostavoitteiden toteuttamiseen. Johtaminen keskittyy
toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Ta-
voitteena vuonna 2025 oli yhdessä määritetyn toimintakulttuurin edistäminen.

Virtuaalisten kuukausittaisien esihenkilöfoorumien lisäksi Kansallisarkistossa järjestettiin esi-
henkilöpäivät toukokuussa sekä yhteinen esihenkilöiden kokoontuminen marraskuussa. Näissä
tavoitteena oli edelleen vahvistaa esihenkilöiden roolia ja asemaa, parantaa keskinäistä vuoro-
vaikutusta ja kasvattaa luottamusta.

Oppiminen

Osaamisen kehittäminen perustuu vuonna 2023 määritettyihin ydinosaisiin, joista osaamis-alueet ovat johtaneet tiimikohtaiset kehittämissuunnitelmansa. Suunnitelmia toteutettiin järjestelmällisesti vuonna 2025.

Kirjanpidon mukaan henkilöstökoulutukseen käytettiin vuonna 2025 keskimäärin 0,6 työpäivä/HTV. Taulukossa 4 on kuvattu henkilöstötilinpäätöksen tunnusluvut.

Taulukko 4. Henkilöstötilinpäätöksen tunnusluvut.

	2023	2024	2025	Muutos %
1. Henkilöstöresurssit				
henkilöstömäärä	210,0	239,0	241,0	0,8
henkilöstömäärä, naiset	117,0	140,0	137,0	-2,1
henkilöstömäärä, miehet	93,0	99,0	104,0	5,1
henkilötyövuodet	207,5	225,0	227,2	1,0
keski-ikä	46,3	45,9	45,4	-1,2
keski-ikä, naiset	47,8	46,4	45,6	-1,8
keski-ikä, miehet	44,3	45,2	45,1	-0,2
henkilöstömäärät ikäluokittain				
15-24	4,0	3,0	6,0	100,0
25-34	39,0	51,0	56,0	9,8
35-44	53,0	58,0	54,0	-6,9
45-54	55,0	63,0	62,0	-1,6
55-64	57,0	61,0	58,0	-4,9
65-	2,0	3,0	5,0	66,7
koulutustasoindeksi	6,0	6,0	5,9	-2,3
koulutustasoindeksi, naiset	6,0	6,0	5,9	-1,8
koulutustasoindeksi, miehet	5,9	6,0	5,8	-2,9
vakinaiset	138,0	153,0	158,0	3,3
vakinaiset naiset	77,0	85,0	85,0	0,0
vakinaiset miehet	61,0	68,0	73,0	7,4

määräaikaiset (sis. työllistetyt)	72,0	86,0	83,0	-3,5
määräaikaiset naiset	40,0	55,0	52,0	-5,5
määräaikaiset miehet	32,0	31,0	31,0	0,0
kokoaikaiset	199,0	216,0	224,0	3,7
kokoaikaiset naiset	110,0	124,0	126,0	1,6
kokoaikaiset miehet	89,0	92,0	98,0	6,5
osa-aikaiset	11,0	23,0	17,0	-26,1
osa-aikaiset naiset	7,0	16,0	11,0	-31,3
osa-aikaiset miehet	4,0	7,0	6,0	-14,3
säännöllisenä työaikana tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %	81,2	83,0	82,2	-0,9
palkkasumma, €/vuosi	10 028 544,6	10 331 865,5	10 604 435,2	2,6
josta johdon palkkasumma, €/vuosi	384 803,4	-	-	-
tulosperusteiset lisät, €/vuosi				
josta johdon tulosperusteiset lisät, €/vuosi		0,0	0,0	0,0
luontoisetuudet, €/vuosi	480,0	480,0	480,0	0,0
josta johdon luontoisetuudet, €/vuosi	480,0	-	-	-
henkilösivukulut, €/vuosi				
	1 810 552,1	1 863 084,1	1 981 869,0	6,4
josta eläkekulut, €/vuosi				
	1 740 530,2	1 786 081,9	1 855 457,9	3,9
kokonaistyövoimakustannukset, €/vuosi				
	12 111 704,8	12 457 949,5	12 806 417,1	2,8
tehdyn työajan palkat, % osuus palkkasummasta	76,5	78,6	77,3	-1,6
välilliset työvoimakustannukset, €/vuosi				
	4 434 874,0	4 338 430,6	4 604 580,2	6,1
ja niiden % osuus tehdyn työajan palkoista	57,8	53,4	56,1	5,1
Henkilötyövuoden hinta	58 368,4	55 373,1	56 367,2	1,8
2. Työhyvinvointi				
lähtövaihtuvuus %	6,9	7,2	9,7	33,4
tulovaihtuvuus %	0,5	1,4	13,4	827,7
työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä	1,4		0,4	0,0
sairauspoissaolot, työpäivää/htv	9,3	6,8	9,3	37,9
Sairaustapauksien lkm	383,0	455,0	493,0	8,4
3. Henkilöstöinvestoinnit				
työtyytyväisyyden edistäminen, €/htv	301,1	164,6	73,6	-55,3

työkunnan edistäminen, €/htv	4,9	77,7	50,4	-35,2
koulutus ja kehittäminen, työpäivää/htv	1,8	1,3	0,6	-56,1
koulutus ja kehittäminen, €/htv	1 033,8	716,8	241,6	-66,3
työterveyshuolto, €/htv	440,9	760,5	747,5	-1,7
henkilöstöinvestoinnit yhteensä, €/htv	1 780,7	1 719,6	1 113,2	-35,3

TILINPÄÄTÖSANALYYSI

Kansallisarkiston kokonaisrahoitus vuonna 2025 oli 32,7 miljoonaa euroa. Toimintamenojen osuus oli 27,1 miljoonaa euroa ja siirtomenojen osuus 5,7 miljoonaa euroa. Rahoitus sisälsi vuodelta 2024 siirtyneitä määrärahoja yhteensä 3,6 miljoonaa euroa. Yhteenveto rahoituksen rakenteesta on taulukossa 5.

1.1.9. Rahoituksen rakenne

Kansallisarkiston rahoitus koostuu pääosin talousarviorahoituksesta. Toimintamenomomentit on nettobudjetoitu. Toimintamenojen osuus (27,1 milj. euroa) vuoden 2025 kokonaisrahoituksesta oli 82,8 %. Toimintamenoihin sisältyi talousarviossa sidottua rahoitusta noin 1,8 milj. euroa sähköisen arkistoinnin tuottavuushankkeeseen, 2,3 milj. euroa Kansallisarkiston tietoaisteiden digitointiin, 930 000 euroa Rauhankadun väistöprojektiin, 360 000 euroa Vaasan toimipaikan aineistojen digitointiin, 93 000 euroa kansainväliseen toimintaan sekä 50 000 euroa Talvisota 90-hankkeeseen.

Muuta talousarviorahoitusta Kansallisarkistolla oli yhteensä 355 000 euroa. Summasta 295 000 euroa koostui Valtioneuvoston kanslian momentilla 23.01.01 Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen -tutkimushankkeeseen saadusta rahoituksesta. Rahoitus käytettiin kokonaan, sillä tutkimushanke päättyi vuoden 2025 lopussa. Momentilta 4.24.28.70.01 siirrettiin Kansallisarkistolle rahoitusta 60 000 euroa Edesmenneen omaisen asioiden vaivaton hoitaminen -ohjelman toteuttamiseen. Tämä rahoitus siirtyi kokonaisuudessaan vuodelle 2026.

Siirtomenot 5,7 milj. euroa momentilta 29.40.53 (Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen) koostui Talvisota 90-hankkeeseen osoitetusta määrärahasta 30 000, Maailman muisti hakkeeseen osoitetusta määrärahasta 40 0000 sekä yksityisluontoisten valtionapuihin myönnetystä määrärahasta 5,6 milj. Maailman muisti hankkeen määrärahasta jäi käyttämättä 3 600 euroa.

Taulukko 5. Kansallisarkiston rahoituksen rakenne 2025.

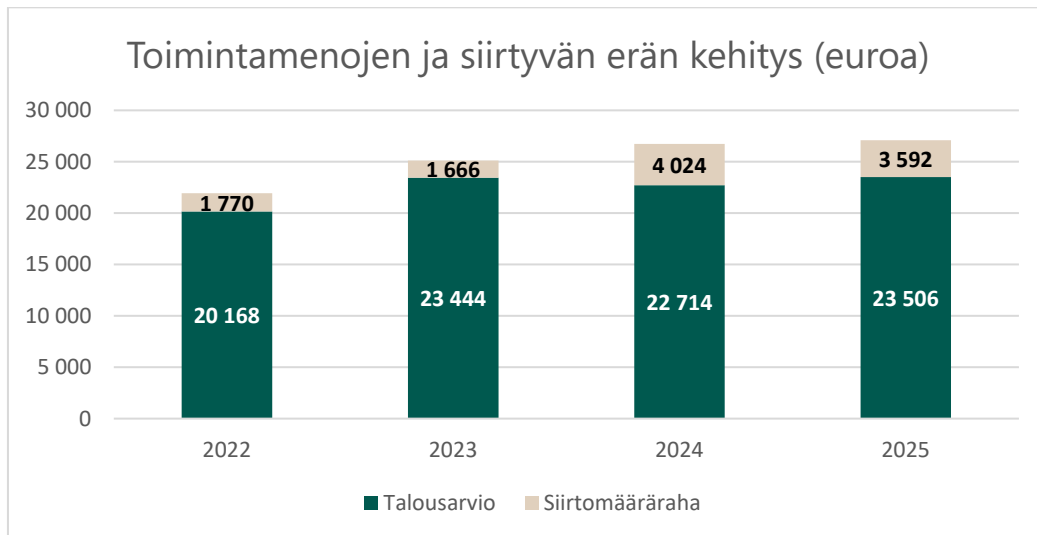
Rahoituksen rakenne	Edelliseltä vuodelta siirtyneet määrärahat	Vuoden 2025 määrärahat (TA ja LTA)	Vuoden 2025 määrärahat yhteensä	Toteutuma 2025	Vuodelle 2026 siirtyvä
Toimintamenot	3 592 337	23 506 000	27 098 337	23 803 539	3 294 798
Muu talousarviorahoitus					
<i>Valtioneuvoston kanslian toimintamenot</i>	0	295 000	295 000	295 000	0
<i>Valtionhallinnon kehittäminen (VM)</i>	60 000	0	60 000	0	60 000
Siirtomenot					
<i>Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen/yksityisluon-toisten arkistojen valtionavut</i>	0	5 600 000	5 600 000	5 600 000	0
<i>Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen/Talvisaota 90 hanke</i>	0	30 000	30 000	30 000	0
<i>Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen/Maailman muisti hanke</i>		40 000	40 000	36 364	3 636
Yhteensä	3 652 337	29 471 000	33 123 337	29 764 903	3 354 798

1.1.10. Talousarvion toteutuminen

Kansallisarkistolle myönnettiin vuoden 2025 talousarviossa toimintamenoja 23,5 milj. euroa. Lisäksi käytössä oli edelliseltä vuodelta siirtyneitä määrärahoja noin 3,6 milj. euroa. Kaiken kaikkiaan toimintamenoja oli käytettävissä vuonna 2025 yhteensä noin 27,1 milj. euroa. Toimintamenojen kokonaiskäyttö oli noin 23,8 milj. euroa. Edellisiltä vuosilta siirtyneet määrärahat (3,6 milj. euroa) käytettiin kokonaan. Vuodelle 2026 siirtyy noin 3,3 milj. euroa vuoden 2025 talousarviosta. Käyttöaste talousarviosta oli 86,0 %. Toimintamenojen bruttotulot olivat noin 3 milj. euroa.

Suomalaisten vaiheet Venäjällä vuoden 1917 lokakuun vallankumouksen jälkeen -tutkimus-hankkeeseen vuodelle 2025 kohdistetut määrärahat käytettiin kokonaan.

Tiedepoliittisten tavoitteiden edistämisen momentilta (29.40.56) myönnetty rahoitus käytettiin lähes kokonaan. Määrärahasta jäi käyttämättä 3 636 euroa.

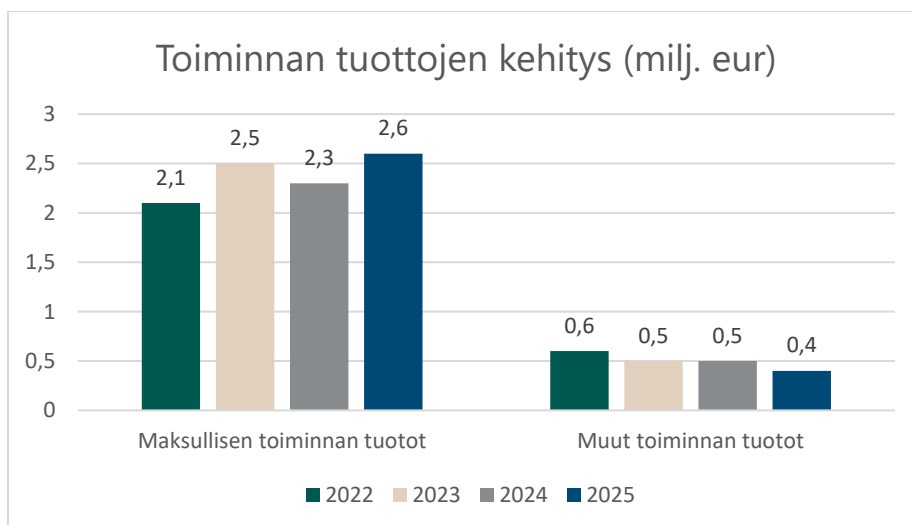

Kuva 15. Toimintamenojen ja siirtyvän erän kehitys vuosina 2022–2025.

1.1.11. Tuotto- ja kululaskelma

Toiminnan tuotot

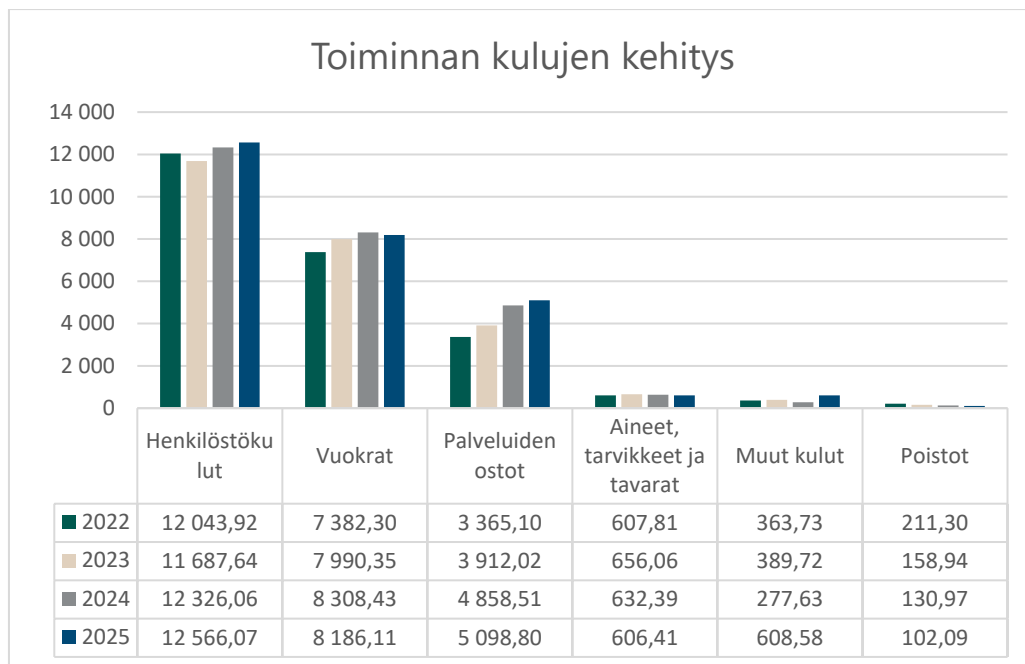
Toiminnan kokonaistuotot olivat kertomusvuonna 2,9 milj. euroa (2024: 2,7 milj.€, 2023: 2,9 milj. €, 2022:2,7 milj.€) ja ne nousivat edellisestä vuodesta noin 0,2 milj. euroa. Vuoden 2025 laskelmissa maksullisen toiminnan tuotot sisältävät myös vuokrat ja käyttökorvaukset, jotka ovat aiemmin ilmoitettu taseessa omilla riveillään. Toiminnan tuotoista maksullisen toiminnan tuottoja oli 2,6 milj. euroa (2024: 2,3 milj. €, 2023: 2,5 milj. €, 2022:2,0 milj. €) ja muita toiminnan tuottoja noin 0,4 milj. € (2024: 0,5 milj. €, 2023: 0,5 milj. €, 2022: 0,6 milj. €). Maksullisen toiminnan tuotot olivat yli puolet kokonaistuotoista. Tilikauden aikana tileistä on poistettu saatavia 4 737 euroa. Kuvassa 18 on esitetty toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2022–2025.

Kuva 16. Toiminnan tuottojen kehitys vuosina 2021–2025.

Toiminnan kulut

Toiminnan kulut olivat kertomusvuonna yhteensä noin 26,3 milj. euroa (2024: 25,9 milj. €, 2023: 24,7 milj. €, 2022: 24,0 milj. €). Toiminnan kuluista 47,7 % muodostuu henkilöstökuluista 12,6 milj. € (2024: 12,3 milj. €, 2023: 11,7 milj. €, vuonna 2022: 12,0 milj. €). Vuokrat n. 8,2 milj. € (2024: n. 8,3 milj. €, 2023: n. 8,0 milj. €, 2022: n. 7,4 milj. €) oli toiseksi suurin kuluerä 31,1 %:n osuudella. Kuvassa 17 toiminnan kulujen kehitys vuosina 2022–2025.

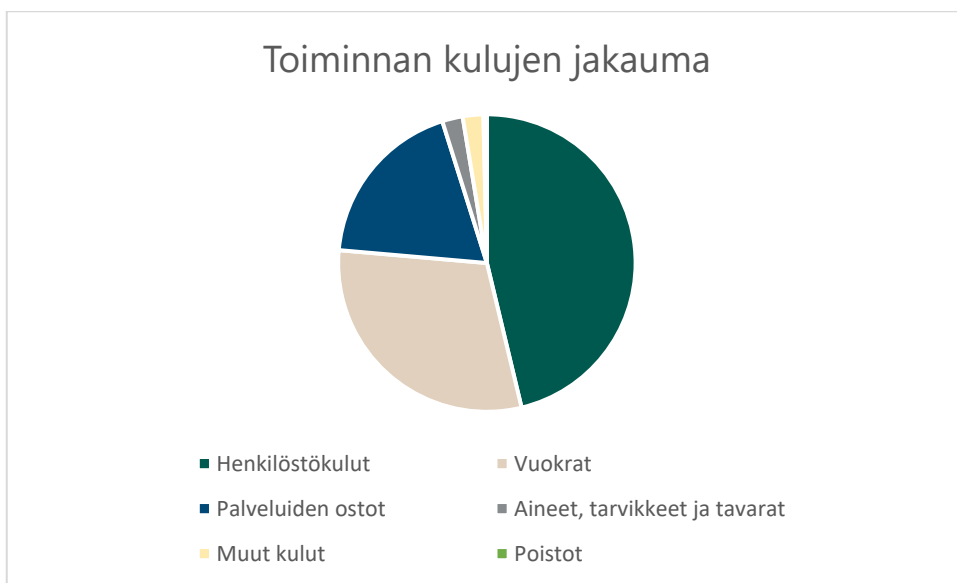

Kuva 17. Toiminnan kulujen kehitys 2021–2025 (1000 €).

Vuoteen 2024 verrattuna kulut nousivat kokonaisuudessaan 1,7 %. Suurin nousu (119,2 %) oli Muut kulut-kuluryhmässä. Nousu johtuu Massadigitointiin hankituista lisenssi- ja käyttöoikeusmaksuista sekä Atlassian Cloud käyttöoikeusmaksuista. Eniten laskivat Aineet, tarvikkeet ja tavarat-kuluryhmä (4,1 %). Vuonna 2025 Metka- metatietojärjestelmä valmistui ja valmistukseen liittyviä menoja aktivoitiin taseeseen noin 1,5 milj. euroa. Taulukossa 6 on kuvattu toiminnan kulujen muutos vuosien 2024 ja 2025 välillä. Kansallisarkistojen kustannusten muodostumiseen vaikuttavat valtion talousarviossa määräaikaaisina ja pääosin sidottuun käyttötarkoitukseen myönnetty määrärahat. Näitä eriä valtion talousarvioon sisältyi vuonna 2025 4,6 milj. euroa (2024 3,4 milj.€, 2023: 4,3 milj.€, 2022: 2,0 milj.€).

Taulukko 6. Toiminnan kulut vuosina 2024–2025 ja niiden muutos.

Toiminnan kulut (1000 €)	2025	2024	Muutos €	Muutos %
Henkilöstökulut	12 566	12 326	240	1,9 %
Vuokrat	8 186	8 308	-122	-1,5 %
Palveluiden ostot	5 099	4 859	240	4,9 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	606	632	-26	-4,1 %
Muut kulut	609	278	331	119,2 %
Valmistus omaan käyttöön	-822	-616	-205	33,3 %
Poistot	102	131	-29	-22,1 %
Yhteensä	26 346	25 918	429	1,7 %

Kuva 18. Toiminnan kulujen jakauma 2025.

Rahoitustuotot koostuivat saamisista perittävistä koroista ja rahoituskulut viivästyskoroista ja -maksuista. Rahoitustuotot ja -kulut olivat tilivuoden aikana yhteensä 2 422 euroa, kun vuoden 2024 vastaava luku oli 3 162 euroa. Kansallisarkiston kulujäämä oli 32,0 milj. euroa (2024: 31,7 milj. €, 2023: 30,1 milj. €, 2022 29,3 milj. €) ja nousi edellisestä vuodesta noin 0,3 milj. euroa. Merkittävä osuus kulujäämän noususta kohdistui toiminnan kuluihin.

1.1.12 Tase

Taseen loppusumma nousi 1,2 milj. euroa edellisvuoteen verrattuna ja oli 3,5 milj. euroa (2024: 2,3 milj. euroa). Taseeseen kirjattiin Metka-järjestelmän kehittämisestä aiheutuneet kustannukset 1,4 milj. euroa.

Vieras pääoma nousi noin 90 000 euroa. Vieraan pääoman muutoksesta suurin osa aiheutui saatujen ennakoiden muutoksesta, joka aiheutui Talvisodan aineistojen digitointihanketta varten saaduista ennakkomaksuista.

SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI- JA VAHVISTUSLAUSUMA

Kansallisarkiston johto on valtion talousarviosta annetun lain (423/1988) 24 b §:n mukaisesti vastuussa viraston sisäisen valvonnan järjestämisestä sekä sisäisen valvonnan asianmukaisuudesta ja riittävydestä. Sisäisen valvonnan on käsitettävä viraston talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt, jotka varmistavat:

1. Kansallisarkiston talouden ja toiminnan lainmukaisuuden ja tuloksellisuuden;
2. Kansallisarkiston hallussa olevien varojen ja omaisuuden turvaamisen; ja
3. Kansallisarkiston johtamisen ja ulkoisen ohjauksen edellyttämät oikeat ja riittävät tiedot viraston taloudesta ja toiminnasta.

Sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan vastuista määrätään Kansallisarkiston taloussäännössä ja sen nojalla annettavissa tarkentavissa määräyksissä. Sisäistä valvontaa toteutetaan erityisesti johdon viikkopalavereissa, osaamisalueiden johtamisrakenteissa, toimintojen ja tuotteiden vertiiliraportoinnissa sekä riskienhallinnan prosessissa. Kansallisarkistossa on pääjohtajan alaisuudessa toimiva sisäinen tarkastus, jonka toiminnasta määrätään sisäisen tarkastuksen ohjesäännössä.

Opetus- ja kulttuuriministeriön johtaman Sivistyshallinto 2030-hankkeen tuloksena Saavutettavuuskirjasto Celia ja Varastokirjasto yhdistyivät Kansallisarkistoon 1.1.2026. Organisaatiomuutosta on valmisteltu ennakoivasti ja yhteistyössä Kansallisarkistoon yhdistyneiden virastojen kanssa. Saavutettavuuskirjasto Celia ja Varastokirjasto on liitetty Kansallisarkiston johtamisjärjestelmään ja sisäisen valvonnan piiriin.

Kansallisarkiston organisaatorakenne on uudistettu virastoyhdistymisen 1.1.2026 myötä, ja uudet johtajat ja esihenkilöt on valittu vuonna 2025. Myös johtamisjärjestelmää uudistettiin läpi vuoden ja Kansallisarkiston ylin johto on reagoinut saatuun palautteeseen ja havaittuihin muutostarpeisiin. Tiedon hyödyntämistä johtamisessa edistettiin osana uuden organisaation ja siihen liittyvien toimintatapojen käyttöönottoa.

Kansallisarkiston osaamisalueiden tavoitteet on johdettu viraston tulossopimuksesta, valtion yleisistä strategioista ja Kansallisarkiston strategiasta. Kansallisarkistolle tehtiin uusi strategia virastoyhdistymisen vuoksi. Henkilöstön henkilökohtaiset tavoitteet perustuvat osaamisalueiden ja niiden alaisten toimintojen ja tuotteiden tavoitteisiin. Tulostavoitteiden toteutumista seurataan jatkuvan keskustelun periaatteiden mukaisesti hyödyntäen Osaava-järjestelmää.

Hyvän hallinnon mukainen avoimen ja vuorovaikutteisen toimintakulttuurin edistäminen on ollut keskeinen tavoite kertomusvuonna. Vuonna 2026 aloitetaan uuden toimintakulttuurin ja arvojen muokkaaminen. Uudistaminen tehdään valtionhallinnon yhteisten arvojen pohjalta ja henkilöstöä osallistaen. Osaamisalueiden johtaminen on keskittynyt toiminnan kehittämiseen ja tehostamiseen sekä henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Johtaminen perustuu ajantasaiseen tietoon sekä henkilöstön osallistamiseen ja muutoksenkyvyyden tukemiseen. Osaamisalueet edistävät luottamukseen perustuvaa, avointa, innovatiivista ja ennakoivaa toimintakulttuuria. Henkilöstön rekrytointi on perustunut strategiseen henkilöstösuunnitteluun.

Riskienhallinnassa käytetään ERM-riskienhallintajärjestelmää kaikissa toiminnoissa ja tuotteissa. Riskienhallinnasta vastaavat osaamisalueiden johtajat, ja he raportoivat riskeistä pääjohtajalle. Kertomusvuonna riskienhallinta on integroitu entistä paremmin arjen johtamiseen ja raportointiin.

Kansallisarkiston riskienhallinnassa havaitut keskeisimmät kehittämiskohteet liittyvät kyberturvallisuushkien ehkäisyyn ja tietoturvan varmistamiseen, toimintakulttuurin ja johtamisen kehittämiseen sekä riittävään resurssointiin ja henkilöstön hyvinvointiin. Tiedon monipuolinen ja mahdollisimman ajantasainen hyödyntäminen johtamisessa ja toiminnassa vaatii edelleen kehittämistyötä.

Sisäinen tarkastus toteutettiin ostopalveluna KPMG Oy Ab:ltä. Sisäisestä tarkastuksen toteuttamisesta vastaa Kansallisarkiston johtava asiantuntija, hankinnat. Kertomusvuonna tarkastettiin viraston suunnitelmia digitaalisesta toimittamisesta. Digitaalinen toimittaminen on analogiseen aineistoon kohdistuvien tutkijasalitilausten toimittamista digitaalisesti. Digitaalinen toimittaminen otettiin tuotantokäyttöön Hämeenlinnan toimipaikassa elokuussa 2025. Tarkastus kohdentui erityisesti tuotantokäyttöön siirtymiseen. Tarkastuksen tavoitteena oli arvioida, mahdollistaako Kansallisarkiston digitaalisen toimittamisen laajentamissuunnitelma strategisten tavoitteiden saavuttamista. Digitaalisen toimittamisen laajentamista käytiin tarkastuksessa läpi tarkemmalla tasolla taloudellisen, sisäisen toiminnan sekä asiakkaan näkökulmista.

Tarkastuksessa tehtyjen havaintojen perusteella todettiin, että Kansallisarkisto kerää laajasti tietoa toiminnastaan, mikä mahdollistaa tuloksellisen toiminnan ja palvelulupausten saavuttamisen. Tarkastuksessa läpikäydyistä näkökulmista tunnistettiin kehittämiskohteita erityisesti sisäiseen toimintaan ja taloustietojen keräämiseen ja tulkitsemiseen. Suosituksia annettiin esimerkiksi digitaalisen toimittamisen vaikutuksista toimipaikalle sekä kustannuslaskennan tuesta tuotantokäyttöön siirtymiselle. Annettujen suositusten perusteella laadittiin johdon toimenpidesuunnitelma toteutusaikatauluineen. Toimenpidesuunnitelman kehittämistavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti johtoryhmässä.

Sisäisen valvonnan arvioidaan järjestetyn Kansallisarkiston toiminnan laajuuteen ja laatuun sekä niihin liittyviin riskeihin nähden pääosin asianmukaisesti.

ARVIOINTIEN TULOKSET

Kertomusvuonna toteutettiin seuraaviin Kansallisarkiston järjestelmiin tietoturva-auditointi: Analytiikkainfrastrukturi ja Metka. Analytiikkainfrastrukturi tarjoaa Kansallisarkiston hallinnassa olevien tietoaaineistojen rikastuksen ja analysoinnin palveluita. Metka on Kansallisarkiston arkistokuvailun metatietovaranto. Sapaan suoritettiin arviointilaitoksen tekemä tietoturva-arviointi. Sapa on Kansallisarkiston hallussa olevien tietoaaineistojen vastaanotto-, prosessointi ja säilytyskokonaisuus.

YHTEENVETO HAVAITUISTA VÄÄRINKÄYTÖKSISTÄ

1.1.13 Virheitä ja väärinkäytöksiä koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkistossa ei tilikaudella 2025 ole havaittu väärinkäytöksiä, eikä EU-rahoitusta koskevia säännönvastaisuusilmoituksia ole tehty.

1.1.14 Väärinkäytösepäilyjen ilmoituskanavan kautta tulleita ilmoituksia koskevat yhteenvetotiedot

Ilmoituskanavaan ei tullut yhtään ilmoitusta.

1.1.15 Takaisinperintää koskevat yhteenvetotiedot

Kansallisarkistolla ei ollut takaisinperittävää.

2. KANSALLISARKISTON TALOUSARVION TOTEUMALASKELMA

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Tilinpäätös 2024	Talousar- vio 2025 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2025	Vertailu Ti- linpäätös - Talousar- vio	Toteutuma %
11.	VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	117 726,74	119 869	119 869,01	0,00	100
11.04.01.	Arvonlisävero	117 726,74	119 869	119 869,01	0,00	100
12.	SEKALAISET TULOT	3 428,08	5 361	5 361,02	0,00	100
12.29.99.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	1 949,08	864	864,33	0,00	100
12.39.10.	Muut sekalaiset tulot	1 479,00	4 497	4 496,69	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä		121 154,82	125 230	125 230,03	0,00	100

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi		Määrärahaji	Tilin-päätös 2024	Talous-arvio 2025 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2025 määrärahojen käyttö siirto vuonna 2025 seura- ra-alle vuo- delle		Tilin- päätös 2025	Ver- tailu Ta- lous- ar- vio - Ti- lin- pää- tös	Siirtomäärärahoja koskevat täy- dentävät tiedot			
									Edelli- siltä vuo- silta siirty- neet	Käytet- tävissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. pe- ruu- tukset)	Siir- retty seu- ra-alle vuo- delle
23.	VALTIONEUVOS- TON KANSLIA	-	400 483,27	297 953	297 953,42	-	297 953,42	0,00	-	295 000,00	295 000,00	0,00
23.01.01.	Valtioneuvoston kanslian toiminta- menot (nettob)	Siirto- määrä- raha 3 v.	400 000,00	295 000	295 000,00	-	295 000,00	0,00	-	295 000,00	295 000,00	-
	23.01.01.3. Suoma- laisten vaiheet Ve- näjällä vuoden 1917 lokakuun val- lankumouksen jäl- keen -tutkimus- hanke	-	400 000,00	295 000	295 000,00	-	295 000,00	0,00	-	295 000,00	295 000,00	-
23.01.29.	Arvonlisäverome- not	Ar- viomää- räraha	483,27	2 953	2 953,42	-	2 953,42	0,00	-	-	-	-
28.	VALTIOVARAIN- MINISTERIÖN HALLINNONALA	-	-	-	-	-	-	-	60 000,00	60 000,00	-	60 000,00
28.70.01.	Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja ke- hittäminen	Siirto- määrä- raha 3 v.	-	-	-	-	-	-	60 000,00	60 000,00	-	60 000,00
29.	OPETUS- JA KULTTUURIMI- NISTERIÖN HAL- LINNONALA	-	31 368 831,10	32 372 256	29 073 821,89	3 298 434,17	32 372 256,06	0,00	3 592 337,47	32 768 337,47	29 469 903,30	3 298 434,17

29.01.06.	Kansallisarkiston toimintamenot (nettob)	Siirtomääräraha 2 v.	22 714 000,00	23 506 000	20 211 201,99	3 294 798,01	23 506 000,00	0,00	3 592 337,47	27 098 337,47	23 803 539,46	3 294 798,01
29.01.29.	Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	Arviomääräraha	3 054 831,10	3 196 256	3 196 256,06	-	3 196 256,06	0,00	-	-	-	-
29.40.56.	Tiedepoliittisten tavoitteiden edistäminen	Siirtomääräraha 3 v.	5 600 000,00	5 670 000	5 666 363,84	3 636,16	5 670 000,00	0,00	0,00	5 670 000,00	5 666 363,84	3 636,16
32.	TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	94 290,13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32.30.51.	Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut	Siirtomääräraha 2 v.	94 290,13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	32.30.51.07. Palkkatuettu työ, valti-onhallinto (KPY)	-	94 290,13	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.	SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	-	34 427,91	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.20.50.	Valtionosuus työtömyysetuuskien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta	Arviomääräraha	20 717,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	33.20.50.01. Palkkatuettu työ, valti-onhallinto	-	20 717,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33.20.52.	Valtionosuus työtömyysetuuskien perusturvasta (nettob)	Arviomääräraha	13 710,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	33.20.52.01. Palkkatuettu työ, valti-onhallinto	-	13 710,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Määrärahatilit yht.			31 898 032,41	32 670 209	29 371 775,31	3 298 434,17	32 670 209,48	0,00	3 652 337,47	33 123 337,47	29 764 903,30	3 358 434,17

Kansallisarkiston talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella.

Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä valtuudet.

3. KANSALLISARKISTON TUOTTO- JA KULULASKELMA

Kansallisarkiston tuotto- ja kululaskelma	1.1.2025–31.12.2025	1.1.2024–31.12.2024	Muutos-%
TOIMINNAN TUOTOT			
Maksullisen toiminnan tuotot	2 606 302,77	2 263 595,82	15,1 %
Muut toiminnan tuotot	<u>366 727,52</u>	<u>467 970,54</u>	<u>-21,6 %</u>
TOIMINNAN TUOTOT YHTEENSÄ	2 973 030,29	2 731 566,36	8,8 %
TOIMINNAN KULUT			
Aineet, tarvikkeet ja tavarat			
Ostot tilikauden aikana	606 411,20	632 385,12	-4,1 %
Henkilöstökulut	12 566 072,01	12 326 063,81	1,9 %
Vuokrat	8 186 108,55	8 308 429,29	-1,5 %
Palvelujen ostot	5 098 800,37	4 858 509,06	4,9 %
Muut kulut	608 583,30	277 628,90	119,2 %
Valmistus omaan käyttöön (-)	-821 711,21	-616 389,47	33,3 %
Poistot	<u>102 088,64</u>	<u>130 971,38</u>	<u>-22,1 %</u>
TOIMINNAN KULUT YHTEENSÄ	-26 346 352,86	-25 917 598,09	1,7 %
JÄÄMÄ I	-23 373 322,57	-23 186 031,73	0,8 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			
Rahoitustuotot	2 703,51	3 445,16	-21,5 %
Rahoituskulut	<u>-281,68</u>	<u>-283,40</u>	<u>-0,6 %</u>
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT YHTEENSÄ	2 421,83	3 161,76	-23,4 %
JÄÄMÄ II	-23 370 900,74	-23 182 869,97	0,8 %
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT			
Kulut			
Siirtotalouden kulut voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	5 600 000,00	5 573 050,92	0,5 %
Kulut yhteensä	<u>-5 600 000,00</u>	<u>-5 573 050,92</u>	<u>0,5 %</u>
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT YHTEENSÄ	-5 600 000,00	-5 573 050,92	0,5 %
JÄÄMÄ III	-28 970 900,74	-28 755 920,89	0,7 %
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA			
Perityt arvonlisäverot	119 869,01	117 726,74	1,8 %
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-3 202 602,89</u>	<u>-3 055 314,37</u>	<u>4,8 %</u>
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA YHTEENSÄ	-3 082 733,88	-2 937 587,63	4,9 %
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ	<u>-32 053 634,62</u>	<u>-31 693 508,52</u>	<u>1,1 %</u>

4. KANSALLISARKISTON TASE

Kansallisarkiston tase	31.12.2025	31.12.2024	Muutos-%
VASTAAVAA			
KANSALLISOMAIUUUS			
Muu kansallisomaisuus	435 510,92	435 510,92	0,0 %
KANSALLISOMAIUUUS YHTEENSÄ	435 510,92	435 510,92	0,0 %
KÄYTTÖOMAIUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET			
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET			
Aineettomat oikeudet	72 534,96	55 498,62	30,7 %
Muut pitkävaikutteiset menot	1 438 100,68	0,00	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	0,00	616 389,47	-100,0 %
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	1 510 635,64	671 888,09	124,8 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET			
Koneet ja laitteet	151 928,86	212 520,06	-28,5 %
Muut aineelliset hyödykkeet	2 176,23	2 176,23	0,0 %
AINEELLISET HYÖDYKKEET YHTEENSÄ	154 105,09	214 696,29	-28,2 %
KÄYTTÖOMAIUUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SIOITUKSET YHTEENSÄ	1 664 740,73	886 584,38	87,8 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAIUUUS			
LYHYTAIKAISET SAAMISET			
Myyntisaamiset	1 193 898,87	748 981,28	59,4 %
Siirtosaamiset	214 713,23	185 164,82	16,0 %
Muut lyhytaikaiset saamiset	9 250,01	12 544,37	-26,3 %
Ennakkomaksut	294,40	0,00	-
LYHYTAIKAISET SAAMISET YHTEENSÄ	1 418 156,51	946 690,47	49,8 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT			
Maksuliiketililit	-246,59	-223,40	10,4 %
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT YHTEENSÄ	-246,59	-223,40	10,4 %
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAIUUUS YHTEENSÄ	1 417 909,92	946 467,07	49,8 %
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 518 161,57	2 268 562,37	55,1 %
VASTATTAVAA			
OMA PÄÄOMA			
Valtion pääoma 1.1.1998	-479 648,35	-479 648,35	0,0 %
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-722 992,95	-703 263,63	2,8 %
Pääoman siirrot	33 213 224,75	31 673 779,20	4,9 %
Tilikauden tuotto-/kulujaämä	-32 053 634,62	-31 693 508,52	1,1 %
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-43 051,17	-1 202 641,30	-96,4 %
VIERAS PÄÄOMA			
LYHYTAIKAINEN			
Saadut ennakot	288 613,53	108 290,22	166,5 %
Ostovelat	798 165,46	900 827,86	-11,4 %
Kirjanpitoyksiköiden väliset tilitykset	239 734,01	209 646,60	14,4 %
Edelleen tilittävät erät	257 225,84	260 094,46	-1,1 %
Siirtovelat	1 977 427,90	1 992 220,93	-0,7 %
Muut lyhytaikaiset velat	46,00	123,60	-62,8 %
LYHYTAIKAINEN YHTEENSÄ	3 561 212,74	3 471 203,67	2,6 %
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 561 212,74	3 471 203,67	2,6 %
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 518 161,57	2 268 562,37	55,1 %

5. LIITETIEDOT

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 1:

Selvitys tilinpäätöksen laatimisperiaatteista ja vertailtavuudesta

- 1) Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten tärkeimmät vaikutukset talousarvion toteutuslaskelmaan, tuotto- ja kululaskelmaan ja taseeseen sekä niiden vertailtavuuteen:

Kirjanpitoyksiköllä ei ilmoitettavaa.

- 2) Valuuttakurssi, jota on käytetty muunnettaessa ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat sekä muut vastuusitoumukset suomen rahaksi

Kirjanpitoyksiköllä ei ollut ulkomaan rahan määräisiä saamia tai velkoja vuoden vaihteessa.

- 3) Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät sekä erityisesti niissä tapahtuneiden muutosten vaikutukset tilikauden tuotto- ja kulujäämään sekä taseessa ilmoitettavien erien muodostumiseen:

Omaisuus on arvostettu tilinpäätöksen laadintaa koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti. Suunnitelman mukaiset poistot on Kansallisarkistossa laskettu yhdenmukaisin periaattein, säännösten ja määräysten mukaisesti.

Metka-järjestelmä valmistui ja järjestelmän kehittämisestä aiheutuneet menot 1 438 000 euroa aktivoitiin taseeseen tilille itsevalmistetut ja teetetyt tietojärjestelmät.

- 4) Aikaisempiin vuosiin kohdistuvat tuotot ja kulut, talousarviotulot ja menot sekä virheiden korjaukset.

Vuoden 2024 tilinpäätöksen sulkeuduttua huomattiin, että vuodelle 2024 kuuluvia arkistotilojen vuoria oli jäänyt laskuttamatta 51 425,00 euroa. Tulot laskutettiin vuonna 2025.

- 5) Selvitys edellistä vuotta koskevista tiedoista, jos ne eivät ole vertailukelpoisia tilinpäätösvouden tietojen kanssa:

Tuotto- ja kululaskelma

Aiemmin laskelmassa omalla rivillään esitetyt vuokrat ja käyttökorvaukset sisältyvät nyt riville maksullisen toiminnan tuotot.

Tase

Aiemmin erillisinä riveinä Rahat, pankkisaamiset ja muut rahoitusvarat -ryhmässä esitetyt kirjanpitoyksikön tulotilit ja kirjanpitoyksikön menotilit on yhdistetty yhdeksi riviksi, jonka nimi on maksuliiketililit.

- 6) Selvitys tilinpäätösvouden jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kuin niitä ei

ilmoiteta toimintakertomuksessa.

Varainhoitovuoden jälkeen ei ole tapahtunut sellaisia olennaisia muutoksia, jotka vaikuttaisivat laatimiseen tai tilinpäätösten vertailtavuuteen.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Brutto/Netto	Talousarvion 2025 määrärahojen					Vertailu Talous- arvio - Tilinpää- tös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
		Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025 (TA + LTA:t)	käyttö vuonna 2025	siirto seuraava- alle vuodelle	Tilinpäätös 2025		Edellisiltä vuo- silta siirtyneet	Käytettä- vissä vuonna 2025	Käyttö vuonna 2025 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23.01.01. Valtioneuvoston kanslian toiminta- menot (nettob) (Siirtomääräraha 3 v)	Bruttomenot	400 000,00	-	295 000,00	-	295 000,00	-	-	-	295 000,00	-
	Bruttotulot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nettomenot	400 000,00	295 000	295 000,00	-	295 000,00	0,00	-	295 000,00	295 000,00	0,00
29.01.06. Kansallisarkiston toimintamenot (net- tob) (Siirtomääräraha 2 v)	Bruttomenot	25 447 532,52	-	23 181 574,77	-	26 476 372,78	-	-	-	26 773 912,24	-
	Bruttotulot	2 733 532,52	-	2 970 372,78	-	2 970 372,78	-	-	-	2 970 372,78	-
	Nettomenot	22 714 000,00	23 506 000	20 211 201,99	3 294 798,01	23 506 000,00	0,00	3 592 337,47	27 098 337,47	23 803 539,46	3 294 798,01
33.20.52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (nettob) (Arviomäärä- raha)	Bruttomenot	13 710,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Bruttotulot	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	Nettomenot	13 710,41	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 3.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 4.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

Henkilöstökulujen erittely	2025	2024
Henkilöstökulut	10 480 552,40	10 395 830,38
Palkat ja palkkiot	10 499 780,93	10 297 193,60
Tuloperusteiset erät	0,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-19 228,53	98 636,78
Henkilösivukulut	2 085 519,61	1 930 233,43
Eläkekulut	1 856 741,82	1 791 773,76
Muut henkilösivukulut	228 777,79	138 459,67
Yhteensä	12 566 072,01	12 326 063,81
Johdon palkat ja palkkiot	632 313,01	618 981,90
joista tuloperusteiset erät	0,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	480,00	480,00
Johto	480,00	480,00
Muu henkilöstö	0,00	0,00

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset.

Kirjanpitoyksikkö on laatinut aikaisemmista vuosista poiketen tilinpäätöksen liitteen 6.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein kansallis- ja käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenosta. Varainhoitovuoden aikana on tehty muutoksia poistosuunnitelmaan. Poistosuunnitelmaan on lisätty KOM-luokka 114.

Omaisuusryhmä	Poistomene- telmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
108 Muu kansallisomaisuus	Ei poistoja	-	-	-
112 Aineettomat oikeudet	Tasapoisto	3 - 5	20 - 33,3	0 %
114 Muut pitkävaikutteiset menot	Tasapoisto	5	20	0 %
125-126 Koneet ja laitteet	Tasapoisto	3 - 5	20 - 33,3	0 %
128 Muut aineelliset hyödykkeet	Ei poistoja	-	-	-

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot.

Kirjanpitoyksikkö on laatinut aikaisemmista vuosista poiketen tilinpäätöksen liitteen 7.

Kansallisomaisuus	108 Muu kansal- lisomaisuus	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	435 510,92	435 510,92
Hankintameno 31.12.2025	435 510,92	435 510,92

Kirjanpitoarvo 31.12.2025

435 510,92

435 510,92

Aineettomat hyödykkeet	110-113 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskenäiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	65 017,99	0,00	616 389,47	681 407,46
Lisäykset	35 333,78	1 438 100,68	821 711,21	2 295 145,67
Vähennykset	0,00	0,00	-1 438 100,68	-1 438 100,68
Hankintameno 31.12.2025	100 351,77	1 438 100,68	0,00	1 538 452,45
Kertyneet poistot 1.1.2025	-9 519,37	0,00	0,00	-9 519,37
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-18 297,44	0,00	0,00	-18 297,44
Kertyneet poistot 31.12.2025	-27 816,81	0,00	0,00	-27 816,81
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	72 534,96	1 438 100,68	0,00	1 510 635,64

Aineelliset hyödykkeet	125-126 Koneet ja laitteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2025	408 203,24	2 176,23	410 379,47
Lisäykset	23 200,00	0,00	23 200,00
Hankintameno 31.12.2025	431 403,24	2 176,23	433 579,47
Kertyneet poistot 1.1.2025	-195 683,18	0,00	-195 683,18
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	-83 791,20	0,00	-83 791,20
Kertyneet poistot 31.12.2025	-279 474,38	0,00	-279 474,38
Kirjanpitoarvo 31.12.2025	151 928,86	2 176,23	154 105,09

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 8.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 9: Talousarviotaloudesta annetut lainat
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 9.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 10.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 11: Taseen rahoituserät ja velat
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 11.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut.

Taseen ulkopuoliset sopimukset ja sitoumukset, joiden arvo tilinpäätöshetkestä eteenpäin laskettuna on vähintään 500 000 euroa.

Euroa	Talousarvio- menot 2025	Määräraha- tarve 2026	Määräraha- tarve 2027	Määräraha- tarve 2028	Määrära- hatarve myöhem- min	Määräraha- tarve yh- teensä
Vuokra- ja leasingvastuut	10 238 654	13 902 380	3 888 519	6 410 051	9 628 950	33 829 900
Tavanomaiset vastuut yhteensä, menomomentteja koskevien yleisten määräysten kohta <i>Toimintamenomäärärahat</i>	10 238 654	13 902 380	3 888 519	6 410 051	9 628 950	33 829 900
<i>joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille</i>	10 238 654	13 902 380	3 888 519	6 410 051	9 628 950	33 829 900
Sopimukset ja sitoumukset yhteensä	10 238 654	13 902 380	3 888 519	6 410 051	9 628 950	33 829 900
<i>joista vastuuta valtion liikelaitoksille tai talousarvion ulkopuolella oleville valtion rahastoille yhteensä</i>	10 238 654	13 902 380	3 888 519	6 410 051	9 628 950	33 829 900

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 13.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 14.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 15.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 16.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut täydentävät tiedot.
Kansallisarkistolla ei ole esitettävää liitteellä 17.

Kansallisarkiston tilinpäätöksen liite 18: Kilpailullisen toiminnan tuloslaskelma sekä kuvaus kustannuslaskennan periaatteista

TUOTOT	
Kilpailullisen toiminnan myyntituotot	85 424,88
Kilpailullisen toiminnan muut tuotot	237 691,20
Tuotot yhteensä	323 116,08
KOKONAISKUSTANNUKSET	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	1 695,48
Henkilöstökustannukset	177 470,05
Vuokrat	154 099,44
Palvelujen ostot	28 218,38
Muut erilliskustannukset	2 495,74
Erilliskustannukset yhteensä	363 979,09
Tukitoimintojen kustannukset	180 614,01
Poistot	1 469,17
Korot	531,30
Muut yhteiskustannukset	0,00
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	182 614,47
Kokonaiskustannukset yhteensä	546 593,56
TULOS	-223 477,48
Käytetty MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	-
TULOS HINTATUEN JÄLKEEN	-223 477,48
Käytettävissä ollut MPL 7.1 §:n mukainen hintatuki	-

Kuvaus kustannuslaskennan periaatteista:

Kilpailullisen toiminnan myyntituotoilla tarkoitetaan kilpailulain 30d §:ssä tarkoitetusta kilpailullisesta toiminnasta saatavia maksullisen toiminnan tuotteita. Kilpailullisen toiminnan muut tuotot käsittävät kilpailulain 30d §:ssä tarkoitetusta kilpailullisesta toiminnasta saatavia vuokra- ja käyttökorvaustuottoja, maksullisen toiminnan käyttöomaisuuden myynnistä saatuja tuotteita, viivästyskorkoja, yms. eriä. Kansallisarkiston osalta kyseinen toiminta koskee viranomaisen vastuulla olevien aineistojen maksullista vastaanottoa ja siihen liittyviä erillispalveluja, joita ovat maksullinen aineiston esivalmistelu, maksullinen digitointi, maksullinen säilyttäminen, maksullinen tietopalvelu sekä maksullinen hävittäminen.

Kilpailulliseen toimintaan ei sisällytetä valtion budjettitalouden sisäistä myyntiä (Valtiontalouden tarkastusviraston huhtikuussa 2021 antama Kilpailulain toimeenpano -laillisuustarkastuskertomus).

Erilliskustannuksilla tarkoitetaan niitä kustannuksia, jotka ovat yksinomaan maksullisen/kilpailullisen toiminnan aiheuttamia. Kansallisarkistossa tiedot kerätään suoraan toiminnoille kirjattujen kirjanpitolientien mukaisesti.

Yhteiskustannukset koostuvat tukitoimintojen kustannuksista sekä poistoista ja koroista, jotka lasketaan sekä vaihto- että käyttöomaisuudelle. Vaihto-omaisuuden korko lasketaan varastoon varainhoitovuoden aikana keskimäärin sidotulle pääomalle. Käyttöomaisuuden korko lasketaan käyttöomaisuuteen varainhoitovuoden aikana keskimäärin sidotulle pääomalle. Korkoprosenttina käytetään Valtiokonttorin vuosittain ilmoittamaa arvoa.

Kilpailullisen toiminnan erilliskustannuksiin sisältyvät maksullisessa säilytyksessä olevien aineistojen arkistotilojen vuokrakustannukset, jotka saadaan arkistotiloja koskevista kokonaisvuokramenoista erottamalla niistä maksullisen säilyttämisen osuus. Osuuskertoimenä käytetään maksullisessa säilytyksessä olevan aineiston hyllymetrimäärän osuutta kokonaishyllymetrimäärästä.

6. TOIMINTAKERTOMUSTA TÄYDENTÄVÄT LIITTEET

Toimintakertomuksen liite 1: Tulospittarit ja niiden toteutuminen

Mittari	Toteuma 2023	Toteuma 2024	Toteuma 2025	Tavoite 2025	Tavoitteen saavuttaminen 2025	Muutos 2024- 2025
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus						
Arkistoinneiston kokonaismäärä (hkm), TA-mittari	239,8	239,2	241,8	243,1	99 %	1 %
Digitaalisen aineiston kokonaismäärä (sivua/tiedostoa, milj. kpl), TA-mittari	205,0	252,6	296,3	334,0	89 %	17 %
Verkkopalveluiden käyttö (vierailut KA:n palveluissa, kpl) , TA-mittari	2 000 000	2 191 427	2 130 046	2 688 400	79 %	-3 %
Kansallisarkistoon aineistojen siirtäneiden valtionhallinnon organisaatioiden määrä	13	17	9	30	30 %	-47 %
Kansallisarkistoon aineistojen siirtäneiden muun julkisen hallinnon organisaatioiden määrä (kpl/a)	Palvelu ei ole ollut auki muun julkishallinnon siirtäjille. Pilotisiirrot toteutuvat v. 2024		2	10	20 %	0 %
Tietoa-aineistojen verkkokäyttö (kpl/a)	5 788 685	10 888 164	8 552 263	6 820 000	125 %	-21 %
Tutkijajäsenkäsittelyjen määrä (kpl/a)	14 011	14 473	12 733	14 250	89 %	-12 %
Tietoa-aineistojen tutkijajäsenkäyttö (kpl/a)	47 748	42 745	42 048	40 500	104 %	-2 %
Kansallisarkiston luotettavuus (1-5)	3,69	N/A	N/A	3,63	N/A	N/A
Vapaaehtoisuuteen ja joukkoistukseen osallistuneet (hki/a)	400	250	200	400	50 %	-20 %
Toiminnallisen tehokkuuden sekä tuotosten ja laadunhallinnan tavoitteet						
Käytön palveluiden asiakastytyväisyys (NPS, suosittelemiseksi), TA-mittari	Mittaustapa ei käytössä	15	22	40	87 %	47 %
Käsitellyt tietopyynnöt (kpl), TA-mittari	24 651	21 202	21 720	23 000	94 %	2 %
Tietopyyntöjen käsittelyaika ka. (vrk)	25,0	15,1	11,3	14,0	81 %	-25 %
Organisaatiokohtaiset seurantapäättökset (kpl/a)	49	48	26	38	68 %	-46 %
Laajakantoiset, useaa julkishallinnon organisaatiota koskevat seurantapäättökset (kpl/a)	3	3	6	7	86 %	100 %
Vastaanotettujen viranomaisten digitaalisten aineistosiirtojen määrä (kpl)	13	8	16	40	40 %	100 %
Vastaanotettujen yksityisarkistoluovutusten (digit. + analog.) määrä (kpl)	120	103	78	90	87 %	-24 %
Säilytystilojen käyttöaste (uus) (%)	87,6 %	87,2 %	84,6 %	88,7 %	95 %	-3 %
Sisältötunnistetun aineiston osuus tutkimuksen käytössä olevasta digitaalisesta aineistosta (%)	56,8 %	58,3 %	61,1 %	45,5 %	134 %	5 %
Digitaalisen asioinnin osuus käytön palveluissa (%)	92,8 %	97,0 %	97,7 %	93,6 %	104 %	1 %
Asiakkaiden saatavilla olevan aineiston osuus (%) koko aineistomäärästä.	90 %	90 %	90 %	91 %	99 %	0 %
Mediaisuuden osumat (kpl/a)	1 268	1 239	1 200	1 200	100 %	-3 %
Voimavarojen hallinta - Tulossopimuksen liite 4						
Henkilötyövuodet (HTV)	207	225	227	210	108 %	1 %
Tytytyväisyysindeksi (VM Baro)	3,4	3,4	N/A	3,7	N/A	N/A
Sairauspoissaolot (pv/htv)	13,5	8,7	12,2	< 8	153 %	40 %
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	1,9	1,4	0,6	2,5	24 %	-57 %
Henkilöstön kokemus tasa-arvon edistymisestä (VM baro)	3,8	3,8	N/A	4,3	N/A	N/A
Johtaminen (VM Baro johtajuusindeksi)	3,3	3,3	N/A	3,7	N/A	N/A
Tilat (tilatehokkuus m2/hlö)*	27,6	28,4	28,6	24,0	119 %	1 %
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	98,5 %	98,5 %	98,5 %	98,0 %	101 %	0 %
Kansallisen hankintastrategian tavoitteet ja toimenpiteet on toimeenpantu viraston toimeenpanosuunnitelman mukaisesti (%)	Mittaustapa ei käytössä	80 %	Tavoitteet toimeenpantu	Tavoitteet toimeenpantu	100 %	N/A
Valtiokonttorin keräämät taloushallinnon mittarit						
Taloushallinnon raportoitu työmaa (htv) suhteessa kirjanpitoyksikön kokonaishenkilötyövuosiin (%) (VK)	1,2	1,1	1,1	1,2	92 %	0 %
Sähköisten myyntilaskujen osuus %	45,2	50,2	56,66	45,0	126 %	13 %
Tilauksen perustuvien valtion ostolaskujen %-osuus	36,4	31,8	32,23	28,5	113 %	1 %
Tiedot tilinpäätöksissä oikeita ja riittäviä (VTV:n havainnot tilinpäätökseen ja tietojen oikeellisuuteen liittyen kpl)	0	0	0	0	100 %	0 %
Sisäinen valvonta kirjanpitoyksiköissä toimivaa (talouden hoidon näkökulmasta, VTV:n havainnot, kpl)	0	0	0	0	100 %	0 %

Tavoitteen saavuttamisen värikoodien selitykset: vihreä 100-98%, keltainen 97-75% ja punainen alle 75%.

*korjattu 2024 toteuma

Toimintakertomuksen liite 2: Keskeiset valtionapuarkistojen tunnusluvut

LIITE: KESKEISET VALTIONAPUARKISTOJEN TUNNUSLUVUT 2025 (Pysyväisluonteinen valtionavustus)

	Suomalaisen Kirjallisuuden Seura ry	Suomen Elinkeinoelämän Keskusarkisto sr	Työväen Arkiston Säätiö sr	Svenska litteratursällskapet i Finland r.f	Yhteiskunnallinen Arkistosäätiö sr (Kansan Arkisto)	Keskustan ja maaseudun arkiston säätiö sr	Porvarillisen Työn Arkiston Säätiö sr	Toimihenkilöarkistoyhdistys ry	Suomen Urheilumuseosäätiö sr	Svenska arkivförening r.f (Svenska centralarkivet)	Tasavallan Presidentin Arkistosäätiö sr (UKK- arkisto)
Myönnetty valtionavustus €	1 702 000	984 500	697 000	651 000	500 000	190 000	197 000	211 500	190 000	166 500	110 500
Arkistotoimen kokonaiskustannukset (talousarvio) €	2 645 998	1 436 860	1 212 377	2 981 530	658 496	248 800	271 922	356 218	258 170	278 930	258 170
Myönnetyn valtionavustuksen osuus kokonaiskustannuksista % (talousarvio)	64	69	57	22	76	76	72	59	74	60	43
Henkilöstömenojen osuus kokonaiskustannuksista % (talousarvio)	48	43	50	49	48	68	56	56	46	58	46
Kiinteistömenojen osuus kokonaiskustannuksista % (talousarvio)	6	49	32	2	248 800	26	29	33	39	30	39
HENKILÖTYÖVUODET											
Henkilötyövuodet yhteensä	21,56	13,00	12,26	21,88	5,66	3,00	2,84	3,13	2,20	3,04	2,00
ARKISTOAINEISTON MÄÄRÄ											
Arkistoaineisto (hm)	3212	35 335,48	10 943	3595	4886	1507	1351	2966	2167	1073	436
Vastaanotettu aineisto (hm)	66	448,55	359	69	64	10	47	81	73	26	47
Vastaanottotapahtumien lukumäärä (analogiset ja sähköiset vastaanotot; ei keruut) (kpl)	147	60,00	153	55	133						
Vuoden aikana järjestetty aineisto (hm)	45	571,76	230	873	37	32	34	27	31	19	27
Digitaaliset aineistot (TB)	78,20	71,20	14,33	83,8	12,93	6,01	6,99	1,55	0,98	2,52	1,29
AINEISTOJEN KÄYTTÖ											
Tutkijakäynnit	1 919	412	844	499	834	122	169	53	174	67	374
Tutkijasalliin toimitetut arkistoyksiköt (paperiset ja mikrofilmit)	11 545	5 742	2 290	1 327	1 042	194	308	256	790	686	2 537
Tiedonhaut (s-posti, kirje tai puhelin)	3 711	856	921	832	624	314	317	45	44	98	1 069
TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS											
Toiminnallinen tehokkuus: Arkistoaineisto hm / kokonais-htv	148,98	2 718,11	892,58	164,31	863,19	502,33	475,70	947,50	985,18	353,01	218,05

7. ALLEKIRJOITUKSET

Kirjanpitoyksikön tilintarkastuksesta vastaa valtiontalouden tarkastusvirasto, joka antaa tarkastuksesta tilintarkastuskertomuksen.

Kansallisarkiston tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2025 on hyväksytty.

Helsingissä 25.2.2026

Pääjohtaja

Päivi Happonen

Hallintojohtaja

Immo Aakkula

SIGNATURES

ALLEKIRJOITUKSET

UNDERSKRIFTER

SIGNATURER

UNDERSKRIFTER

This document contains 48 pages before this page
Dokumentet inneholder 48 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 48 sivua ennen tätä sivua
Dette dokument indeholder 48 sider før denne side

Detta dokument innehåller 48 sidor före denna sida

authority to sign
representative
custodial

asemavaltuus
nimenkirjoitusoikeus
huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt
firmateckningsrätt
förvaltare

autoritet til å signere
representant
foresatte/verge

myndighed til at underskrive
repræsentant
frihedsberøvende